

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI A.Ş.**

**31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA
FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ
DENETÇİ RAPORU**

Güney Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.
Meslek Mah. Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak İş Merkezi No: 27
Kat: 2-3-4 Daire: 54-57-59
34485 Sarıyer
İstanbul - Türkiye

Tel: +90 212 315 3000
Fax: +90 212 230 8291
ey.com
Ticaret Sicil No : 479920
Mersis No: 0-4350-3032-6000017

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. Banka Meclisi'ne

Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2021 tarihli finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; kâr veya zarar tablosu, diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynaklar değişim tablosu ve nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki finansal tablolar, Banka'nın 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Uluslararası Denetim Standartlarına ("UDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Uluslararası Meslek Mensupları Etik Standartları Kurulu tarafından yayımlanan meslek mensupları için etik kurallara ("Etik Kurallar") uygun olarak Banka'dan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar uyarınca etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Diğer Husus

3.a. no'lu finansal tablolara ilişkin notta belirtildiği üzere, ilişikteki finansal tablolarda sunulan ABD Doları ("USD") tutarlar, Türk Lirası tutarları üzerinden, finansal durum tablosu için 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihlerindeki Banka tarafından açıklanan resmi USD alış kurları, kâr veya zarar tablosu için ise Banka tarafından açıklanan 2021 ve 2020 yılları günlük resmi alış kurlarından hesaplanan ortalama kurlar kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Banka yönetimi; finansal tabloların UFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Genel Kurul'un Banka'yı tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Banka'nın finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. UDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu finansal tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

UDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Banka'nın iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ancak duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Banka'nın sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Damla Harman, SMMM
Sorumlu Denetçi

2 Mart 2022
İstanbul, Türkiye

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
FİNANSAL DURUM TABLOSU	1
KÂR VEYA ZARAR TABLOSU	2
DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	4
NAKİT AKIŞ TABLOSU	5
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR	6-54
NOT 1 GENEL BİLGİ	6
NOT 2 SUNUM ESASLARI.....	6-11
NOT 3 ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ.....	11-22
NOT 4 FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ.....	23-40
NOT 5 ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR	41
NOT 6 BANKALARDAN ALACAKLAR	41
NOT 7 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR	42
NOT 8 VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR	42-43
NOT 9 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSUNA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR	43
NOT 10 ALTIN REZERVİ	44
NOT 11 MADDİ DURAN VARLIKLAR.....	45
NOT 12 MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR	45
NOT 13 DİĞER VARLIKLAR	46
NOT 14 TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR	46
NOT 15 BANKALARA BORÇLAR	46
NOT 16 DİĞER MEVDUATLAR	47
NOT 17 ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR.....	47
NOT 18 DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ.....	47
NOT 19 DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	47
NOT 20 VERGİLER	48-49
NOT 21 KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	50
NOT 22 NET FAİZ GELİRİ	51
NOT 23 NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ.....	51
NOT 24 TEMETTÜ GELİRİ	52
NOT 25 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLARDAN KÂR / (ZARAR).....	52
NOT 26 KUR FARKI KÂRI / (ZARARI), NET	52
NOT 27 DİĞER FAALİYET GİDERLERİ	52
NOT 28 TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER.....	52
NOT 29 SERMAYE.....	53
NOT 30 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YEDEKLER.....	53
NOT 31 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	54
NOT 32 İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER	54
NOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	54

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	31 Aralık 2021 TL	31 Aralık 2020 TL	31 Aralık 2021 Milyon ABD Doları (*)	31 Aralık 2020 Milyon ABD Doları (*)
VARLIKLAR					
Nakit değerler (yabancı ve madeni para)	31	51.843.826	21.639.766	3.995	2.948
Bankalardan alacaklar	6	1.278.730.716	568.874.459	98.534	77.498
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	7	180.602.744	169.938.496	13.917	23.151
Verilen kredi ve avanslar	8	198.219.356	138.453.364	15.274	18.862
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	9	4.366.320	2.587.397	336	352
Altın rezervi	10	501.635.911	320.967.126	38.654	43.726
Maddi duran varlıklar	11	2.578.973	1.882.600	199	256
Maddi olmayan varlıklar	12	15.276	17.263	2	2
Diğer varlıklar	13	25.503.074	2.160.298	1.965	295
Ertelenmiş vergi varlığı	20	162.181	-	12	-
Toplam varlıklar		2.243.658.377	1.226.520.769	172.888	167.090
YÜKÜMLÜLÜKLER					
Tedavüldeki banknotlar	14	235.377.440	188.369.447	18.137	25.662
Bankalara borçlar	15	1.542.943.222	765.047.694	118.894	104.223
Diğer mevduatlar	16	339.900.964	141.621.661	26.192	19.293
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan yükümlülükler	7	38.699.394	-	2.982	-
Uluslararası kuruluşlara borçlar	17	201.284	155.467	16	21
Diğer alınan banka kredileri	18	6.012.486	13.007.785	463	1.772
Diğer yükümlülükler	19	4.136.876	2.120.765	319	289
Vergi yükümlülüğü	20	11.184.592	3.667.126	862	500
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	20	-	13.938.752	-	1.899
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	21	231.643	186.463	18	25
Toplam yükümlülükler		2.178.687.901	1.128.115.160	167.883	153.684
ÖZ SERMAYE					
Ödenmiş sermaye	29	47.464	47.464	4	6
Birikmiş kâr		(74.691.722)	38.780.743	(5.755)	5.283
Yedekler		139.614.734	59.577.402	10.756	8.116
Toplam öz sermaye		64.970.476	98.405.609	5.005	13.405
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÖZ SERMAYE					
		2.243.658.377	1.226.520.769	172.888	167.090

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihlerinde sona eren yıllara ait günlük resmi Banka döviz alış kurları kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 3.a.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KÂR VEYA ZARAR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2021 TL	2020 TL	2021 Milyon ABD Doları (*)	2020 Milyon ABD Doları (*)
Faiz gelirleri	22	131.631.095	46.189.979	15.385	6.595
Faiz giderleri	22	(25.946.169)	(7.669.230)	(3.033)	(1.095)
Net faiz geliri	22	105.684.926	38.520.749	12.352	5.500
Ücret ve komisyon geliri	23	1.758.296	4.303.932	206	615
Ücret ve komisyon gideri	23	(98.819)	(75.126)	(12)	(11)
Net ücret ve komisyon geliri	23	1.659.477	4.228.806	194	604
Temettü geliri	24	48.635	-	6	-
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar kârı/(zararı)	25	(2.202.559)	(2.351.256)	(257)	(336)
Kur farkı kârı /(zararı), net	26	(190.540.397)	(9.821.894)	(22.271)	(1.402)
Diğer faaliyet geliri		14.812	13.876	2	2
Krediler değer düşüklüğü zararları	8	(8.997.184)	(2.256.947)	(1.052)	(322)
Diğer faaliyet giderleri	27	(1.996.551)	(2.010.151)	(233)	(287)
Vergi öncesi kâr		(96.328.841)	26.323.183	(11.259)	3.759
Vergi gideri	20	17.368.036	(4.191.081)	2.030	(598)
Net dönem kârı		(78.960.805)	22.132.102	(9.229)	3.161

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihlerinde sona eren yıllara ait günlük resmi Banka döviz alış kurlarının ortalaması kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 3.a.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2021 TL	2020 TL
Net dönem kârı		(78.960.805)	22.132.102
Diğer kapsamlı gelir			
<i>Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar</i>			
- Altın rezervi değer artış / (azalış)		99.515.856	35.357.711
- Altın rezervi değer artış / (azalış) üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	(19.903.171)	(7.071.542)
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişim	9	1.778.923	736.460
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişim üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	(82.338)	(26.828)
Döneme ait toplam kapsamlı gelir		2.348.465	51.127.903

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye			Yedekler			Diğer yedekler	Birikmiş kâr	Toplam
	Sermaye	Sermaye düzeltme farkı	Toplam ödenmiş sermaye	Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir/giderler					
				Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlık değer artışı	Altın rezervi değer artışı	Aktüeryal (kayıp /kazanç)			
1 Ocak 2020 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	1.634.896	23.033.852	2.490	5.511.150	61.358.669	91.588.521
Nakit temettüleri	-	-	-	-	-	-	-	(39.133.833)	(39.133.833)
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	709.632	28.286.169	-	-	22.132.102	51.127.903
Net dönem kârı/(zararı)	-	-	-	-	-	-	-	22.132.102	22.132.102
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	709.632	28.286.169	-	-	-	28.995.801
Diğer (*)	-	-	-	-	-	-	172.996	-	172.996
Transfer	-	-	-	-	-	-	5.576.195	(5.576.195)	-
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na aktarılan	-	-	-	-	-	-	(5.349.978)	-	(5.349.978)
31 Aralık 2020 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	2.344.528	51.320.021	2.490	5.910.363	38.780.743	98.405.609
1 Ocak 2021 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	2.344.528	51.320.021	2.490	5.910.363	38.780.743	98.405.609
Nakit temettüleri	-	-	-	-	-	-	-	(30.207.403)	(30.207.403)
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	1.696.586	79.612.684	-	-	(78.960.805)	2.348.465
Net dönem kârı/(zararı)	-	-	-	-	-	-	-	(78.960.805)	(78.960.805)
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	1.696.586	79.612.684	-	-	-	81.309.270
Transfer	-	-	-	-	-	-	4.304.257	(4.304.257)	-
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na aktarılan	-	-	-	-	-	-	(5.576.195)	-	(5.576.195)
31 Aralık 2021 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	4.041.114	130.932.705	2.490	4.638.425	(74.691.722)	64.970.476

(*) TCMB Kanunu'nun 59. Maddesi gereğince ihtiyaç akçesi içerisinde yer alan hususi ihtiyatlara transfer edilmiş zamanaşımına uğrayan banknotları ifade etmektedir.

Sayfa 6-54 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2021 TL	2020 TL
Faaliyetlerde (kullanılan)/sağlanan nakit akımları			
Net dönem kârı		(78.960.805)	22.132.102
Düzeltilmeler:			
Maddi duran varlıklar amortisman gideri	11	65.168	58.454
Maddi olmayan varlıkların itfa gideri	12	17.556	36.826
Kıdem tazminatı karşılığı	21	47.054	35.103
Net faiz geliri	22	(105.684.926)	(38.520.749)
Temettü geliri	24	(48.635)	-
Net komisyon geliri	23	(1.659.477)	(4.228.806)
Vergi gideri/(geliri)	20	(17.368.036)	4.191.081
Gerçekleşmemiş kur/fiyat farkı, net		190.540.397	(9.821.894)
Finansal varlıklar değer (artış)/azalışı, net		(729.575)	(1.660.166)
Maddi duran varlıkların satışından kaynaklanan (kâr)/zarar		-	15
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârından sağlanan nakit akımları		(13.781.279)	(27.778.034)
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişim:			
Altın rezervlerindeki net değişim		(81.152.929)	(123.881.017)
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklardaki değişim		21.815.912	27.576.206
Verilen kredi ve avanslardaki net değişim		(55.609.898)	(20.554.757)
Diğer varlıklardaki net değişim		(22.577.825)	(16.927.192)
Tedavüldeki banknotlardaki net değişim		47.007.993	35.007.071
Bankalara borçlardaki net değişim		489.998.486	186.526.478
Diğer mevduatlardaki net değişim		198.279.303	65.631.169
Diğer yükümlülüklerdeki net değişim		(151.842.085)	116.198.180
Kullanılan/(ödenen) banka kredileri, net		(6.995.299)	8.238.997
Ödenen vergiler		(6.274.906)	(8.804.092)
Ödenen kıdem tazminatları	21	(1.874)	(58.185)
Alınan faizler		132.076.220	45.724.882
Ödenen faizler		(29.313.071)	(7.689.746)
Alınan komisyonlar		1.758.296	4.303.932
Ödenen komisyonlar		(98.819)	(75.126)
Faaliyetlerden sağlanan nakit, net		523.288.225	283.438.766
Yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Maddi ve maddi olmayan varlık alımları	11-12	(782.572)	(443.898)
Maddi ve maddi olmayan varlık satışlarından elde edilen nakit		461	27.314
Alınan temettü	24	48.635	-
Yatırım faaliyetlerinde (kullanılan) nakit, net		(733.476)	(416.584)
Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Ödenen temettüleri	29	(30.207.403)	(39.133.833)
Hazine'ye ödenen ihtiyat akçesi		(4.304.257)	(5.349.978)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan/ (kullanılan) nakit, net		(34.511.660)	(44.483.811)
Döviz kurlarındaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		324.919.485	72.006.322
Nakit ve nakit benzerlerindeki değişim		812.962.574	310.544.693
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	31	590.051.312	279.506.619
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	31	1.403.013.886	590.051.312

Sayfa 6-54 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GENEL BİLGİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") 1931 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Banka Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda yer alan ("TCMB Kanunu") yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" ünvanı altında anonim şirket olarak kurulmuştur. Banka'nın İdare Merkezi Ankara'da olup, Hacıbayram Mahallesi İstiklal Cad. 10 Ulus, 06050 Altındağ Ankara, Türkiye adresinde bulunmaktadır. Türkiye genelinde 21 şubesi olup, yurt dışı şubesi bulunmamaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla personel sayısı 3.623'dür. (31 Aralık 2020: 3.499). Banka'nın ödenmiş sermaye ve ortaklık yapısı Not 29'da açıklanmıştır.

Banka'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikası araçlarını ve uygulayacağı para politikasını doğrudan kendisi belirler.

Banka'nın temel görevleri;

- a) Açık piyasa işlemleri yapmak,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ("T.C. Hükümeti") ile birlikte Türk Lirası'nın ("TL") iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemler almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, TL'nin yabancı paralar karşısında değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin TL ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- c) Bankaların ve Banka'ca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- d) Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- e) Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- f) TL'nin hacim ve dolaşımını düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- h) Mali piyasaları izlemek,
- i) Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

NOT 2 – SUNUM ESASLARI

(a) Türk Lirası Finansal Tablolar

Bu finansal tablolar, Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanan yorumları da kapsayan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak hazırlanmıştır. Banka, muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır. Bu finansal tablolar yasal kayıtlara, UMSK tarafından yayımlanan UFRS'ye uyumlu hale getirmek için gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir.

Finansal tablolar, Türkiye Cumhuriyeti'nin para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Banka'nın 31 Aralık 2021 tarihli finansal tabloları Bütçe ve Finansal Raporlama Genel Müdürlüğü tarafından onaylanmış olup; Banka Meclisi ve Genel Kurul söz konusu finansal tabloları değiştirme yetkisine sahiptir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Muhasebe politikalarında değişiklikler

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

(c) Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan önemli ölçüde değerlendirme ve karmaşıklık içeren alanlar ile tahmin ve varsayımlar Not 5'te açıklanmıştır. Banka'nın cari yıl içerisinde muhasebe tahminlerinde önemli bir değişikliği olmamıştır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak düzeltilir ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

(d) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş UFRS standartları ve UFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Banka'nın mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

i) 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

Gösterge Faiz Oranı Reformu – 2. Aşama - TFRS 9, TMS 39, TFRS 7, TFRS 4 ve TFRS 16'da Yapılan Değişiklikler

Aralık 2020'de UMSK, gösterge faiz oranının (IBOR) alternatif referans faiz oranı ile değiştirilmesinin Finansal raporlamaya olan etkilerini gidermek adına geçici muafiyetleri ortaya koyan Gösterge Faiz Oranı Reformu – Faz 2- UFRS 9, UMS 39, UFRS 7, UFRS 4 ve UFRS 16 Değişikliklerini yayınlamıştır. İşletmeler bu değişiklikleri 1 Ocak 2021'de veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulayacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişiklikler aşağıdaki konuları kapsamaktadır:

IBOR reformunun bir sonucu olarak sözleşmeye dayalı nakit akışlarını belirleme esasındaki değişiklikler için kolaylaştırıcı uygulama

Değişiklikler, sözleşmeye bağlı değişikliklerin veya reformun doğrudan gerektirdiği nakit akışlarındaki değişikliklerin, piyasa faiz oranındaki bir harekete eşdeğer değişken faiz oranındaki değişiklikler olarak değerlendirilmesi için kolaylaştırıcı bir uygulama içerir. Bu kolaylaştırıcı uygulama kapsamında finansal araçlar için geçerli olan faiz oranlarının, faiz oranı reformu sonucunda değişmesi halinde söz konusu durumun bir finansal tablo dışı bırakma ya da sözleşme değişikliği olarak kabul edilmemesi; bunun yerine nakit akışlarının finansal aracın orijinal faiz oranları kullanılarak belirlenmeye devam edilmesi öngörülmektedir.

Kolaylaştırıcı uygulama, UFRS 9 Finansal Araçlar (ve bu nedenle UMS 39 Finansal Araçlar: Sınıflandırma ve Ölçme) standardından muafiyet sağlayarak UFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri Standardını uygulayan şirketler ve IBOR Reformu kaynaklı kiralama değişiklikleri için UFRS 16 Kiralamalar standardı uygulaması için zorunludur.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

Riskten korunma Muhasebesi ilişkisinin sonlandırılmasına ilişkin imtiyazlar

- Değişiklikler, IBOR reformu nedeniyle gerekli duyulan riskten korunma muhasebesi kurgusu ve dokümantasyonundaki revizyonların, riskten korunma ilişkisini sonlandırılmadan yapılmasına izin vermektedir.
- Nakit akış riskinden korunma fonundaki birikmiş tutarın alternatif referans faiz oranına dayandığı varsayılır.
- Şirketler, alternatif faiz oranı geçiş sürecinde, UMS 39 uyarınca geriye dönük etkinlik testlerinin değerlendirmesini yaparken, her bir riskten korunma ilişkisi nezdinde birikmiş gerçeğe uygun değer değişimlerini sıfırlama yoluna gidebilir.
- Değişiklikler, gruplama yaklaşımına konu olarak belirlenmiş kalemlerin (örneğin makro riskten korunma stratejisinin parçası olanlar) IBOR reformunun gerektirdiği revizeler nedeniyle değiştirilmesine ilişkin muafiyet sağlamaktadır. İlgili muafiyet, riskten korunma stratejisinin korunmasına ve sonlandırılmadan devam etmesine olanak sağlamaktadır.
- Alternatif referans faiz oranı geçişinde, riskten korunma ilişkisi birden fazla revize edilebilir. IBOR reformu kaynaklı riskten korunma ilişkisinde yapılan tüm revizeler için faz 2 muafiyetleri uygulanır.

Risk bileşenlerinin ayrı olarak tanımlanması

Değişiklikler, şirketlere, riskten korunma ilişkisinde alternatif referans faiz oranının bir risk bileşeni olarak belirlendiği durumlarda, risk bileşenlerinin ayrı olarak tanımlanması gerekliliği kriterini sağlayacağına dair geçici muafiyet getirmektedir.

İlave Açıklamalar

Değişiklikler UFRS 7 Finansal Araçlara İlişkin Açıklamalar standardı kapsamında; işletmenin alternatif referans faiz oranlarına geçiş süreci ve geçişten kaynaklanan riskleri nasıl yönettiği, henüz geçiş gerçekleşme de IBOR geçişinden etkilenecek finansal araçlar hakkında nicel bilgiler ve IBOR reformu risk yönetimi stratejisinde herhangi bir değişikliğe yol açmış ise, bu değişikliğin açıklanması gibi ek dipnot yükümlülükleri gerektirmektedir.

Bu değişiklikler zorunlu olup, erken uygulamaya izin verilmektedir. Uygulama geriye dönük olmakla birlikte, şirketlerin geçmiş dönemleri yeniden düzenlemesi gerekli değildir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

UFRS 16 Değişiklikleri - Covid-19 ile İlgili Olarak Kira Ödemelerinde Tanınan İmtiyazlardaki Değişiklik

Haziran 2020 tarihinde UMSK, UFRS 16 Kiralamalar standardında, COVID-19 salgını sebebiyle kiracılara tanınan kira imtiyazlarının, kiralamada yapılan bir değişiklik olup olmadığını değerlendirmeleri konusunda muafiyet tanınması amacıyla değişiklik yapmıştır. 7 Nisan 2021 tarihinde UMSK, muafiyetin, vadesi 30 Haziran 2022 tarihinde veya öncesinde dolan kira ödemelerinde azalışa sebep olan imtiyazları da kapsayacak şekilde uzatılmasına ilişkin değişiklik yapmıştır.

Kiracılar, yapılan bu değişikliği 1 Nisan 2021 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulayacaklardır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

ii) Yayımlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Banka tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Banka aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

UFRS 10 ve UMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları - Değişiklik

UMSK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017'de UFRS 10 ve UMS 28'de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir. Banka söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir.

UFRS 3 Değişiklikleri – Kavramsal Çerçeve 'ye Yapılan Atıflara ilişkin değişiklik

UMSK, Temmuz 2020'de UFRS İşletme Birleşmeleri standardında değişiklikler yapmıştır. Değişiklik, UFRS 3'ün gerekliliklerini önemli şekilde değiştirmeden, Kavramsal Çerçevenin eski versiyonuna (1989 Çerçeve) yapılan atfı Mart 2018'de yayımlanan güncel versiyona (Kavramsal Çerçeve) yapılan atıfla değiştirmek niyetiyle yapılmıştır. Bununla birlikte, iktisap tarihinde kayda alma kriterlerini karşılamayan koşullu varlıkları tanımlamak için UFRS 3'e yeni bir paragraf eklemiştir. Değişiklik, 1 Ocak 2022 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için ileriye yönelik olarak uygulanacaktır. Eğer işletme, aynı zamanda veya daha erken bir tarihte, UFRS standartlarında Kavramsal Çerçeve (2018 Sürümü)'ye atıfta bulunan değişikliklerin tümüne ait değişiklikleri uygular ise erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

UMS 16 Değişiklikleri - Kullanım amacına uygun hale getirme

UMSK, Temmuz 2020'de, TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardında değişiklikler yapmıştır. Değişiklikle birlikte, şirketlerin bir maddi duran varlığı kullanım amacına uygun hale getirirken, üretilen ürünlerin satışından elde ettikleri gelirlerin, maddi duran varlık kaleminin maliyetinden düşülmesine izin vermemektedir. Şirketler bu tür satış gelirlerini ve ilgili maliyetleri artık kar veya zararda muhasebeleştirecektir. Değişiklik, 1 Ocak 2022 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Değişiklikler geriye dönük olarak, yalnızca işletmenin değişikliği ilk uyguladığı hesap dönemi ile karşılaştırmalı sunulan en erken dönemin başlangıcında veya sonrasında kullanıma sunulan maddi duran varlık kalemleri için uygulanabilir. İlk defa UFRS uygulayacaklar için muafiyet tanınmamıştır.

Söz konusu değişikliklerin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

UMS 37 Değişiklikleri - Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler-Sözleşmeyi yerine getirme maliyetleri

UMSK, Temmuz 2020'de, UMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar standardında değişiklikler yapmıştır. UMS 37'de yapılan ve 1 Ocak 2022 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacak olan değişiklik, bir sözleşmenin ekonomik açıdan "dezavantajlı" mı yoksa "zarar eden" mi olup olmadığının değerlendirilirken dikkate alınacak maliyetlerin belirlenmesi için yapılmıştır ve 'direkt ilgili maliyetlerin' dahil edilmesi yaklaşımının uygulanmasını içermektedir. Değişiklikler, değişikliklerin ilk kez uygulanacağı yıllık raporlama döneminin başında (ilk uygulama tarihi) işletmenin tüm yükümlülüklerini yerine getirmediği sözleşmeler için ileriye yönelik olarak uygulanmalıdır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliklerin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

UFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

UMSK Şubat 2019'da, sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan UFRS 17'yi yayımlamıştır. UFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de karın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirmesini sağlayan bir model getirmektedir UFRS 17, 1 Ocak 2023 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Standart Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

UMS 1 Değişiklikleri - Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması

Ocak 2021'de UMSK, "UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu" standardında değişiklikler yapmıştır. 1 Ocak 2023 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere yapılan bu değişiklikler yükümlülüklerin uzun ve kısa vade sınıflandırılmasına ilişkin kriterlere açıklamalar getirmektedir. Yapılan değişiklikler UMS 8 "Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar" e göre geriye dönük olarak uygulanmalıdır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

UMS 8 Değişiklikleri – Muhasebe Tahminlerinin Tanımı

Ağustos 2021'de UMSK, UMS 8'de "muhasebe tahminleri" için yeni bir tanım getiren değişiklikler yayınlamıştır. UMS 8 için yayınlanan değişiklikler, 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Değişiklikler, muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ile muhasebe politikalarındaki değişiklikler ve hataların düzeltilmesi arasındaki ayrıma açıklık getirmektedir. Ayrıca, değiştirilen standart, girdideki bir değişikliğin veya bir ölçüm tekniğindeki değişikliğin muhasebe tahmini üzerindeki etkilerinin, önceki dönem hatalarının düzeltilmesinden kaynaklanmıyorsa, muhasebe tahminlerindeki değişiklikler olduğuna açıklık getirmektedir. Muhasebe tahminindeki değişikliğin önceki tanımı, muhasebe tahminlerindeki değişikliklerin yeni bilgilerden veya yeni gelişmelerden kaynaklanabileceğini belirtmekteydi. Bu nedenle, bu tür değişiklikler hataların düzeltilmesi olarak değerlendirilmemektedir. Tanımın bu yönü UMSK tarafından korunmuştur. Değişiklikler yürürlük tarihinde veya sonrasında meydana gelen muhasebe tahmini veya muhasebe politikası değişikliklerine uygulayacak olup erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

UMS 1 Değişiklikleri – Muhasebe Politikalarının Açıklanması

Ağustos 2021'de UMSK, UMS 1 için işletmelerin muhasebe politikası açıklamalarına önemlilik tahminlerini uygulamalarına yardımcı olmak adına rehberlik ve örnekler sağladığı değişiklikleri yayınlamıştır. UMS 1'de yayınlanan değişiklikler 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. UFRS'de "kayda değer" teriminin bir tanımının bulunmaması nedeniyle, UMSK, muhasebe politikası bilgilerinin açıklanması bağlamında bu terimi "önemli" terimi ile değiştirmeye karar vermiştir. 'Önemli' UFRS'de tanımlanmış bir terimdir ve UMSK'ya göre finansal tablo kullanıcıları tarafından büyük ölçüde anlaşılmaktadır. Muhasebe politikası bilgilerinin önemliliğini değerlendirirken, işletmelerin hem işlemlerin boyutunu, diğer olay veya koşulları hem de bunların niteliğini dikkate alması gerekir. Ayrıca işletmenin muhasebe politikası bilgilerini önemli olarak değerlendirebileceği durumlara örnekler eklenmiştir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

UMS 12 Değişiklikleri – Tek bir işlemde kaynaklanan varlık ve yükümlülüklerle ilişkin Ertelenmiş Vergi

Ağustos 2021'de UMSK, UMS 12'de ilk muhasebeleştirme istisnasının kapsamını daraltan ve böylece istisnanın eşit vergilendirilebilir ve indirilebilir geçici farklara neden olan işlemlere uygulanmamasını sağlayan değişiklikler yayınlamıştır. UMS 12'ye yapılan değişiklikler 1 Ocak 2023'te veya bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Değişiklikler, bir yükümlülüğe ilişkin yapılan ödemelerin vergisel açıdan indirilebilir olduğu durumlarda, bu tür indirimlerin, finansal tablolarda muhasebeleştirilen yükümlülüğe (ve faiz giderine) ya da ilgili varlık bileşenine (ve faiz giderine) vergi amacıyla ilişkilendirilebilir olup olmadığının (geçerli vergi kanunu dikkate alındığında) bir muhakeme meselesi olduğuna açıklık getirmektedir. Bu muhakeme, varlık ve yükümlülüğün ilk defa finansal tablolara alınmasında herhangi bir geçici farkın olup olmadığının belirlenmesinde önemlidir. Değişiklikler karşılaştırmalı olarak sunulan en erken dönemin başlangıcında ya da sonrasında gerçekleşen işlemlere uygulanır. Ayrıca, karşılaştırmalı olarak sunulan en erken dönemin başlangıcında, kiralamalar ile hizmetten çekme, restorasyon ve benzeri yükümlülüklerle ilgili tüm indirilebilir ve vergilendirilebilir geçici farklar için ertelenmiş vergi varlığı (yeterli düzeyde vergiye tabi gelir olması koşuluyla) ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü muhasebeleştirilir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Yıllık İyileştirmeler - 2018-2020 Dönemi

UMSK tarafından, Temmuz 2020'de "UFRS standartlarına ilişkin Yıllık İyileştirmeler / 2018-2020 Dönemi", aşağıda belirtilen değişiklikleri içerecek şekilde yayınlanmıştır:

- *UFRS 1- Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulanması – İlk Uygulayan olarak İştirak:* Değişiklik, bir bağlı ortaklığın, ana ortaklık tarafından raporlanan tutarları kullanarak birikmiş yabancı para çevrim farklarını ölçmesine izin vermektedir. Değişiklik ayrıca, iştirak veya iş ortaklığına da uygulanır.
- *UFRS 9 Finansal Araçlar- Finansal yükümlülüklerin finansal tablo dışı bırakılması için %10 testinde dikkate alınan ücretler:* Değişiklik, bir işletmenin yeni veya değiştirilmiş finansal yükümlülük şartlarının, orijinal finansal yükümlülük şartlarından önemli ölçüde farklı olup olmadığını değerlendirirken dikkate aldığı ücretleri açıklığa kavuşturmaktadır. Bu ücretler, tarafların birbirleri adına ödedikleri ücretler de dahil olmak üzere yalnızca borçlu ile borç veren arasında, ödenen veya alınan ücretleri içerir.
- *UMS 41 Tarımsal Faaliyetler – Gerçeğe uygun değer belirlenmesinde vergilemeler:* Yapılan değişiklik ile, UMS 41 paragraf 22'deki, şirketlerin UMS 41 kapsamındaki varlıklarının gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde vergilemeler için yapılan nakit akışlarının dikkate alınmamasına yönelik hükmü kaldırmıştır.

Yapılan iyileştirmelerin tamamı, 1 Ocak 2022 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu iyileştirmelerin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

(a) Kur değişiminin etkileri

Banka'nın finansal tabloları faaliyette bulunduğu temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (TL cinsinden) ile sunulmuştur.

Banka'nın finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (TL dışındaki para birimleri) gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Bilançoda yer alan dövizde endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değeri belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle TL'ye çevrilmiştir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrilmeye tabi tutulmazlar.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(a) Kur değişiminin etkileri (Devamı)

Döviz kurları

Döviz cinsinden varlıklar ve yükümlülükler, raporlama amacıyla aşağıda belirtilen döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
ABD Doları ("USD")	12,9775	7,3405
Avro ("EURO")	14,6823	9,0079
İsviçre Frangı ("CHF")	14,1207	8,2841
İngiliz Sterlini ("GBP")	17,4530	9,9438
Japon Yeni ("JPY")	0,112434	0,07093
Özel Çekim Hakları ("SDR") (*)	18,1694	10,6152

(*) SDR para birimleri sepeti cinsinden ifade edilmekte olup, değeri beş ana para biriminin (EURO, JPY, CNY, GBP, USD) kur değerlerinin ağırlıklandırılmış toplamı ile belirlenmektedir. Finansal tablolarda, SDR yabancı para birimi olarak ifade edilmiştir.

Finansal tablolarda gösterilen ABD Doları tutarlar

UFRS'ye uygun hazırlanan finansal durum tablosunda gösterilen USD tutarlar, TL tutarları üzerinden Banka tarafından duyurulan 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihlerindeki sırasıyla 12,9775 TL = 1 USD ve 7,3405 TL = 1 USD resmi alış kurları, kâr veya zarar tablosunda gösterilen USD tutarlar ise Banka tarafından duyurulan 2021 ve 2020 yılları günlük resmi alış kurlarından hesaplanan sırasıyla 8,5557 TL = 1 USD ve 7,0034 TL = 1 USD ortalama kurları kullanılmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir.

(b) Faiz gelir ve gideri

Etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz gelirleri ve giderleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Bir finansal varlık veya benzer finansal varlıklar grubu için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, faiz gelirini hesaplamak için gelecekteki nakit akımlarını iskonto etmekte kullanılan faiz oranı kullanılmaktadır.

(c) Ücret ve komisyon gelirleri

Ücret ve komisyon gelir ve giderleri ile diğer kredi kurum ve kuruluşlarına ödenen kredi ücret ve komisyon giderleri; ücret ve komisyonun niteliğine göre ilişkili işlemin vadesine yayılarak veya tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir veya gider yazılarak muhasebeleştirilmektedir.

(d) Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem kârının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Banka'nın cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kâr /zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(d) Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler (Devamı)

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Banka'nın geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kâr elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Banka'nın bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Banka'nın cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alınımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir.

Kurum kazançları %20 oranında kurumlar vergisine tabidir. Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 13'üncü madde uyarınca %20 olan kurumlar vergisi oranı; 2021 yılı kurum kazançları için %25, 2022 yılı kurum kazançları için ise %23 oranında uygulanacaktır. Ertelenmiş Vergi hesaplaması için %20 oranı kullanılmıştır.

(e) Altın rezervleri

Külçe altın

Külçe altın, Banka'da, yurt dışı bankalarda ve Borsa İstanbul'da (BİST) tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altın külçelerinden oluşmaktadır. Altın, Banka tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para varlıklarının %34,66'sını (31 Aralık 2020: %46,57) oluşturmaktadır. Banka, altın rezervlerinin yönetimine ilişkin olarak, doğrudan alım ve satım işlemleri, altın muhafaza hesapları, vadeli altın depo işlemleri, altın karşılığı TL ve TL karşılığı altın swapları, altın karşılığı döviz ve döviz karşılığı altın swapları, lokasyon swapları ve fiziki altın nakil işlemleri ve benzeri işlemleri yapabilmektedir.

Zorunlu karşılık tesisi için ve Hazine adına tutulanlar haricindeki altın, işlem maliyetleri hariç olmak üzere alım tarihindeki geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde UMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardı kapsamında yeniden değerlendirilme yöntemine göre gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer, bilgili ve istekli taraflar arasında her türlü muvazaadan ayrı olarak, bir varlığın el değiştirebileceği tutar olup Londra Altın Borsası'nda ABD Doları cinsinden belirlenen sabit değer için TL/ABD Doları kuru ile çevrilmesiyle hesaplanmaktadır. Gerçeğe uygun değerdeki değişiklikler sonucu külçe altının değerlendirilmesinden doğan kâr ve zararlar, kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

Zorunlu karşılık tesisi için bankalar ve finansman şirketleri tarafından yatırılan altınlar yurt dışı bankalar ve BİST nezdinde takip edilmektedir. Zorunlu karşılık tesisi için tutulan ve Hazine adına tutulan altın finansal tablolarda aktifte altın hesaplarında, pasifte ise bankalara borçlar ve diğer mevduatlar hesaplarında izlenen altınların muhasebeleştirilmesi ile ilgili açık bir UFRS standardının bulunmaması nedeniyle, bu işlemler özüne uygun olarak Banka tarafından gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmekte ve kâr zarara yansıtılmaktadır. 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla Zorunlu karşılık tesisi için tutulan ve Hazine adına tutulan altına ait, aktif ve pasifte eş tutarda olması nedeniyle, kâr zararda net etki bulunmamaktadır (31 Aralık 2020: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla külçe altının kuru 23.620 Tam TL/ons (31 Aralık 2020: 13.882 Tam TL/ons)'dur.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(e) Altın rezervleri (Devamı)

Sikke altın

Geçerli bir para olarak kullanılmayan sikke altın, sanatsal ve koleksiyon değerine sahiptir ve içerisinde bulunan metal değerinden daha yüksek fiyatlardan alınıp satılmaktadır. Ancak Banka'nın sikke altının önemli bir kısmını satması durumunda değerinin bu düzeyde gerçekleşmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla, sikke altınlar içerdikleri altının piyasa değeri ile değerlendirilmekte ve bilançodaki külçe altınların içerisine dâhil edilmektedir. Sikke altınların değerlendirilmesinden doğan kâr ve zararlar külçe altında olduğu gibi diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

(f) Finansal varlıklar

Finansal araçların ilk defa finansal tablolara alınması

Finansal bir varlık veya finansal bir yükümlülük, sadece finansal araca ilişkin sözleşme hükümlerine taraf olduğunda finansal durum tablosuna alınmaktadır. Finansal araçların normal yoldan alımı veya satımı, işlem tarihinde ya da teslim tarihinde muhasebeleştirme yöntemlerinden biri kullanılarak finansal tablolara alınır veya finansal tablo dışı bırakılır. Menkul değerlerin alım ve satım işlemleri teslim tarihinde muhasebeleştirilmektedir.

Finansal araçların ilk ölçümü

Finansal araçların ilk muhasebeleştirilmesinde, sınıflandırması, sözleşmeye bağlı şartlara ve ilgili iş modeline bağlıdır. UFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat kapsamında değerlendirilen varlıklar dışındaki bir finansal varlık veya finansal yükümlülük ilk defa finansal tablolara alınırken gerçeğe uygun değerinden ölçülmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimleri kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlık ve yükümlülüklerin ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilmekte veya gerçeğe uygun değerden düşülmektedir.

Finansal araçların sınıflandırılması

Finansal araçların ilk muhasebeleştirilme esnasında hangi kategoride sınıflandırılacağı, yönetim için kullanılan ilgili iş modeli ile sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özelliklerine bağlıdır. Banka, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren UFRS 9'u uygulamaya başlaması ile birlikte, tüm finansal varlıklarını, bu varlıklarının yönetimi için kullandığı iş modelini ve sözleşmeye bağlı nakit akışlarını esas alarak sınıflandırmıştır.

UFRS 9 uyarınca, bir finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli ya da sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlıkların satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması durumunda, bu finansal varlık sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak sınıflandırılmaktadır. Söz konusu unsurun sadece zamanın geçmesinin bedelini karşılayıp karşılamadığını değerlendirmek için bir yargı kullanılmakta ve finansal varlığın ifade edildiği para birimi ve faiz oranının geçerli olduğu dönem gibi ilgili faktörler dikkate alınmaktadır. Sözleşme koşullarının, temel bir borç verme anlaşması ile tutarsız olan risklere veya nakit akışlarının değişkenliğine maruz kalmaya başladığı durumlarda ilgili finansal varlık gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmektedir. Banka, Finansal Araçlar: UFRS 9 geçiş sürecinde UFRS 9 kapsamındaki tüm finansal varlıklar için "Sözleşmeye Bağlı Nakit Akışların Sadece Faiz ve Anaparadan Oluşup Oluşmadığının" testini gerçekleştirmiş ve varlık sınıflandırmasını iş modeli kapsamında değerlendirmiştir.

Banka'nın iş modelleri üç kategoriden oluşmaktadır:

Finansal Varlıkları Sözleşmeye Bağlı Nakit Akışlarını Tahsil Etmek İçin Elde Tutmayı Amaçlayan İş Modeli

Banka'nın finansal varlıklarını ömrü boyunca oluşacak sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi amacıyla tuttuğu iş modelidir. Bu iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıklar, finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlar testini geçmesi durumunda, itfa edilmiş maliyeti ile ölçülür.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Finansal Varlıkların Sözleşmeye Bağlı Nakit Akışlarının Tahsil Edilmesini ve Satılmasını Amaçlayan İş Modeli

Banka'nın finansal varlıklarını, hem sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi hem de finansal varlıkların satılması amacıyla tuttuğu iş modelidir. Bu iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıklar, finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlar testini geçmesi durumunda, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilir. 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla Banka'nın bu model altında tuttuğu hisse senedi haricinde menkul kıymeti bulunmamaktadır.

Diğer İş Modeli

Finansal varlıkların, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi amacıyla ya da sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi ve finansal varlıkların satılması amacıyla tutulmadığı ve gerçeğe uygun değer değişiminin kâr veya zarara yansıtılarak ölçüldüğü iş modelleridir.

Finansal varlıkların ölçüm kategorileri

Finansal varlıkların ölçüm kategorilerine göre sınıflaması aşağıdaki gibidir:

- İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar,
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar ve
- Gerçeğe uygun değer farkı kâr zarara yansıtılan finansal varlıklar.

Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar likidite ve rezerv yönetimi amacıyla elde edilen varlıklardır. Piyasada oluşan fiyat ve benzeri unsurlardaki değişimleri yansıtır. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, maliyet değerleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben de gerçeğe uygun değerleri ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kâr/zarar hesaplarına dahil edilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıkların faiz gelirleri ve faiz reeskontları faiz gelirlerinde, alım-satım kârı ve gerçeğe uygun değerlendirme farkı gerçeğe uygun değerlendirme farkı kâr zarara yansıtılan finansal varlıklar kârı/zararında muhasebeleştirilmektedir.

Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar

Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulmasına ek olarak finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumlarında finansal varlık, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyetleri ile kayda alınmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar kayda alınmalarını takiben gerçeğe uygun değeriyle değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan menkul değerlerin etkin faiz oranı yöntemi ile hesaplanan faiz gelirleri ile sermayede payı temsil eden menkul değerlerin temettü gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri ile itfa edilmiş maliyetleri arasındaki fark yani "Gerçekleşmemiş kâr ve zararlar" ise ilgili finansal varlığa karşılık gelen değer tahsili, varlığın satılması, elden çıkarılması veya zafiyete uğraması durumlarından birinin gerçekleşmesine kadar dönemin gelir tablosuna yansıtılmamakta ve özkaynaklar altındaki "Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler" hesabında izlenmektedir. Söz konusu menkul değerler tahsil edildiğinde veya elden çıkarıldığında özkaynak içinde yansıtılan birikmiş gerçeğe uygun değer farkları gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

İlk kayda alım esnasında, Banka, ticari amaçla elde tutulmayan veya UFRS 3 İşletme Birleşmeleri standardının uygulandığı bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin finansal tablolarına aldığı bir şarta bağlı bedel niteliğinde olmayan ve UFRS 9 kapsamındaki bir özkaynak aracına yapılan yatırımın gerçeğe uygun değerindeki sonraki dönemlerde oluşan değişikliklerin diğer kapsamlı gelir tablosuna alınması konusunda, geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir. Banka söz konusu tercihi her bir finansal araç için ayrı ayrı yapmaktadır.

Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen ilgili gerçeğe uygun değer farkları, sonraki dönemlerde kâr veya zarara aktarılamayıp geçmiş yıllar kâr/ zararlarına transfer edilmektedir. Bu tür yatırımlardan sağlanan temettüler ise, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanılması niteliğinde olmadıkça, kâr veya zarar olarak finansal tablolara alınmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları değer düşüklüğü hesaplamasına konu edilmemektedir.

İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen Finansal Varlıklar

Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda finansal varlık itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan elde etme maliyet bedelleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben "Etkin faiz oranı yöntemi" kullanılarak "İtfa edilmiş maliyeti" ile ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Krediler

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kayda alınmaktadır. Kayda alınmalarını takiben "etkin faiz oranı" yöntemi kullanılarak itfa edilmiş bedelleri ile ölçülmektedir. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Kredilerin, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda krediler itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır.

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen krediler ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Satış İşlemleri

Valör tarihinde döviz satış taahhüdü ile TL alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmekte, ay sonlarında değer artışları ve azalışları kâr/zarar (gelir) tablosuna yansıtılmaktadır.

BİST VİOP Nezdinde TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Alım-Satım İşlemlerinde de, sözleşmelerin değer artış ve azalışları günlük olarak gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Swap İşlemleri

TCMB ve BİST nezdinde yapılan swap işlemlerinin valör tarihinde ilgili kıymetlerin (TL, döviz, altın) alışı/satışı gerçekleştirilir. Valör tarihinde alışı/satışı taahhüdü ile borçlar/alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmektedir. Ay sonlarında GUD artışları/azalışları bilançoda ve kâr/zarar tablosunda takip edilmekte, vadede işlemten doğan kâr/zarar ve faize ilişkin tutarlar gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Değer Düşüklüğü

Banka, değer düşüklüğü karşılıklarının hesaplanmasında beklenen kredi zararları modelini uygulamaktadır. Beklenen kredi zarar tahmini tarafsız, olasılıklara göre ağırlıklandırılmış ve geçmiş olaylar, mevcut şartlar ve gelecekteki ekonomik şartlara ilişkin tahminler hakkında desteklenebilir bilgiler içermektedir.

Beklenen kredi zararı modeli, itfa edilmiş maliyetiyle ya da gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklara ve ek olarak, borçlanma senetleri, sözleşme varlıkları, kredi taahhütleri ve finansal garanti sözleşmelerine uygulanır.

Beklenen kredi zararı, bir finansal aracın ömrü boyunca krediden beklenen zararların tahmini olmakla birlikte, ölçüm için aşağıdaki hususlar önem taşımaktadır:

- 1) Olası sonuçların aralıkları değerlendirilerek belirlenen tarafsız ve olasılık ağırlıklı miktar
- 2) Paranın zaman değeri
- 3) Geçmiş olaylar ile birlikte geleceğe ilişkin ekonomik koşullardaki tahminlerin operasyonel açıdan aşırı maliyet olmadan sunulması ve desteklenebilir bilgiler olması

12 Aylık beklenen kredi zararları, (raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde veya bir finansal aracın ömrü 12 aydan kısa ise daha kısa bir süre içinde) ömür boyu beklenen kayıp hesaplamasının bir parçasıdır.

Beklenen kredi zararı modelinin ana ilkesi, finansal araçların kredi kalitesinde bozulma veya iyileşmenin genel görünümünü yansıtabilmektedir. Zarar karşılığı veya karşılık olarak bilinen beklenen kredi zararının miktarı, kredi bozulmasının derecesine göre değişmektedir. Genel yaklaşıma göre iki ölçüm bulunmaktadır:

-12 Aylık Beklenen Zarar (1. Aşama), kredi kalitesinde önemli bir bozulma olmadıkça tüm varlıklar için geçerlidir.

-Ömürboyu Beklenen Zarar (2. ve 3. Aşama), kredi riskinde önemli bir artış meydana geldiğinde uygulanır.

Beklenen kredi zararı hesaplamasında aşağıdaki parametreler kullanılmaktadır:

Temerrüt Olasılığı: Kredinin ilgili vadede temerrüde düşme olasılığını ifade etmektedir, temerrüt olasılığı hesaplamasında kredi derecelendirme kuruluşlarının geçiş matrisi verileri kullanılmaktadır.

Temerrüt Halinde Kayıp: Temerrüt halinde kayıp, kredinin temerrüde düşmesi durumunda neden olacağı ekonomik kaybı oransal olarak ifade etmektedir.

Temerrüt Tutarı: Nakdi krediler için risk bakiyesini ifade etmektedir.

Temerrüt Tanımı

Banka tarafından, aşağıdaki koşullarda borçlu temerrüde düşmüş (3.Aşama) olarak değerlendirilmekte ve temerrüde düşmüş krediler ömür boyu değer düşüklüğü uygulamasına tabi tutularak 3. Aşama olarak sınıflandırılmaktadır:

- 1) Karşı tarafın finansal yapısındaki bozulmalar ve ekonomik koşullar
- 2) Yönetim tarafından uygun görülen diğer tarafsız kriterler
- 3) Borçlunun 90 gün üzerinde gecikme gün sayısına sahip olması.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Kredi Riskinde Önemli Derece Artış Tanımı

Gelecekte ödeme sorunu beklenmeyen ve kredi borçlusunun kredi değerliliğinde zayıflama tespit edilmeyen krediler on iki aylık kredi değer düşüklüğü uygulamasına tabi krediler olarak 1. Aşama altında sınıflandırılır.

Borçluların borç ödeme veya nakit akışlarında olumsuz gelişmeler gözlemlenen, kredi sözleşmesinin şartlarının (anapara ve / veya faiz ödemeleri gecikme gün sayısının 30 günden fazla olması) yerine getirilmesinde sorunlar olan ve borç alan tarafın kredi riskinin önemli ölçüde arttığı tespit edilen krediler beklenen ömür boyu kredi zararı karşılığının uygulanmasına tabi krediler olarak 2.Aşama altında sınıflandırılır.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, krediler, finansal tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

(g) Finansal yükümlülükler

Banka'nın finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Banka'nın tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar.

Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil, başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(h) Geri alım ve geri satım anlaşmaları

Geri alım vaadi ile satılan menkul kıymetler gerçeğe uygun değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve "bankalara borçlar" altında gösterilmektedir. Geri satım vaadi ile alınan menkul kıymetler bankalardan alacaklar hesabına kaydedilir. Satış ve geri alım fiyatı arasındaki fark faiz olarak kabul edilir ve etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak anlaşmanın süresi boyunca tahakkuk ettirilir.

Karşı taraflara ödünç verilen menkul kıymetler mali tablolarda gösterilmektedir. Ödünç alınan ve geri satım vaadi ile alım işlemleri için teminat olarak alınan menkul kıymetler, üçüncü taraflara satılmadığı sürece mali tablolara kaydedilmez. Üçüncü taraflara satılması durumunda sermaye piyasası işlemleri kârı veya zararı olarak kayda alınır. Söz konusu işlemler ile ilgili geri dönüş tutarları gerçeğe uygun değer üzerinden yükümlülük olarak kaydedilmektedir.

(i) Banknot üretimi

Kağıt para basma yetkisi Banka'ya aittir. Banka'nın banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları Diğer Varlıklar hesabı altında maliyet tutarı üzerinden izlenmektedirler. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotların Banka'nın yedek deposuna transfer edildiği dönemde giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; direkt maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir. Kullanılan hammaddenin birim maliyeti hareketli ağırlıklı ortalama metodu ile belirlenmektedir.

Banknotlar, ticari bankalardan tahsilat işlemi ile geri döndüğü takdirde tedavüldeki banknotlar hesabından düşülmektedir. Söz konusu banknotlar, fiziki durumlarına göre imha edilmekte ya da Banka'nın yedek deposuna alınmaktadır.

(j) Tedavüldeki banknotlar

Tedavüldeki banknotlar - Türk Lirası

Banka tarafından ihraç edilen banknotlar, söz konusu banknotları elinde tutan kişi ve kuruluşlar adına Banka karşısında bir alacak ifade etmektedir. Tedavüldeki banknotlar ile ilgili yükümlülük finansal tablolara banknotların üzerindeki nominal değerleriyle kaydedilmektedir.

Tedavülden Kaldırılan Banknotlar - Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası

5 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılan Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş'ta yer alan "Yeni" ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırılmasına karar verilmiş ve Türk Lirası banknotlar aynı tarih itibarıyla tedavüle çıkarılmıştır. Buna göre, Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2009 ve 31 Aralık 2009 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Yeni Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresi 31 Aralık 2009 günü sona ermiştir.

Banka'ya değiştirilmek üzere önemli tutarda tedavülden kaldırılan banknot girişi beklenmemektedir. Banka söz konusu yükümlülükleri yasal olarak sona erdiği güne kadar finansal tablolarından çıkaramayacaktır.

Banka Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası banknotlar ile ilgili olan yükümlülüğünü finansal tablolarda "Tedavüldeki Banknotlar" hesabı altında göstermektedir.

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknot bulunmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(k) Maddi duran varlıklar

Arsa ve binalar çoğunlukla Banka şubelerinden oluşmaktadır.

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

İnşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete inşa sırasında ödenen yasal harçlar da dahil edilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortisman tabi tutulurlar.

Arsalar ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve gelir tablosuna dahil edilir.

Maddi duran varlıkların yaklaşık faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	16-50 yıl
Demirbaşlar ve taşıtlar	1-50 yıl

(l) Maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Ticari markalar ve lisanslar

Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, tarihi maliyetleriyle gösterilir. Ticari markalar ve lisansların sınırlı faydalı ömürleri bulunmaktadır ve maliyet değerlerinden birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yönetimi kullanılarak itfa edilir.

Bilgisayar yazılımı

Satın alınan bilgisayar yazılımları, satın alımı sırasında ve satın almadan kullanıma hazır olana kadar geçen sürede oluşan maliyetler üzerinden aktifleştirilir. Söz konusu maliyetler, faydalı ömürlerine göre (3-15 yıl) itfa edilir.

Bilgisayar yazılımlarını geliştirmek ve sürdürmekle ilişkili maliyetler, oluştuğu dönemde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Kontrolü Banka'nın elinde olan, saptanabilir ve kendine özgü yazılım ürünleri ile direkt ilişkilendirilebilen ve bir yıldan fazla süre ile maliyetinin üzerinde ekonomik fayda sağlayacak harcamalar maddi olmayan varlık olarak değerlendirilir. Maliyetler, yazılımı geliştiren çalışanların maliyetlerini ve genel üretim giderlerinin bir kısmını da içermektedir. Maddi olmayan varlık olarak değerlendirilen bilgisayar yazılım geliştirme maliyetleri, faydalı ömürleri üzerinden itfa edilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(m) Kiralama işlemleri

UFRS 16 Uyarınca Yapılan Kiralamalar

Banka, operasyonel kira yükümlülüğünü UFRS 16 uyarınca kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçmektedir. Kira ödemeleri, Banka'nın alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmektedir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Banka; defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırmakta, defter değerini, yapılan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltmakta ve defter değerini, yeniden değerlendirmeleri ve kiralamada yapılan değişiklikleri yansıtacak şekilde ya da revize edilmiş özü itibarıyla sabit kira ödemelerini yansıtacak şekilde yeniden ölçmektedir. Kiralama süresindeki her bir döneme ait kira yükümlülüğüne ilişkin faiz, kira yükümlülüğünün kalan bakiyesine sabit bir dönemsel faiz oranı uygulanarak bulunan tutardır. Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Banka, kira yükümlülüğünü, kira ödemelerindeki değişiklikleri yansıtacak şekilde yeniden ölçmektedir. Banka, kira yükümlülüğünün yeniden ölçülmüş tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak finansal tablolarına yansıtılmaktadır. Banka, ilk kiralama süresinde veya satın alma seçeneğinin kullanılmasıyla ilgili bir değişiklik olması durumunda faiz oranındaki değişiklikleri yansıtan revize edilmiş bir iskonto oranı kullanılmaktadır. Banka ayrı bir kiralama olarak muhasebeleştirilmeyen bir değişikliğe ilişkin olarak, değişikliğin uygulanma tarihinde revize edilmiş kira ödemelerini revize edilmiş bir iskonto oranıyla indirgeyerek kira yükümlülüğünü yeniden ölçmektedir. Revize edilmiş iskonto oranı değişikliğin uygulanma tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirlenmektedir. Banka kiralamanın kapsamını daraltan değişiklikler için, kullanım hakkı varlığının defter değerini kiralamanın kısmen veya tamamen sonlandırılmasını yansıtacak şekilde azaltılmaktadır. Banka, kiralamanın kısmen veya tamamen sonlandırılmasıyla ilgili kazanç veya kayıpları kâr veya zararda muhasebeleştirmektedir. Diğer tüm değişiklikler için kullanım hakkı varlığı üzerinde düzeltme yapılmaktadır.

(n) Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

(o) Kıdem tazminatı yükümlülüğü

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı ("UMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelir / (gider) olarak muhasebeleştirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(p) İlişkili taraflar

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda Banka'nın hissedarları ile birlikte kamu işletmeleri ilişkili taraflar olarak kabul edilip dipnotlarda gösterilmiştir.

(r) Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

(s) Kârın dağıtılması

TCMB Kanunu'nun 60. maddesine istinaden Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- i) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara,
- ii) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u ihtiyat akçesine,
- iii) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na (“Hazine”) transfer edilmektedir. Son yıl kârından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kâra katılarak dağıtılabilir.

Banka'nın muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlaması sebebiyle TCMB Kanunu'na uygun olarak Banka'nın kâr dağıtımına baz olan kârı Banka'nın söz konusu yasal finansal tablolarında yer alan net dönem kârıdır.

(t) Saklama işlemleri

Banka, bireyler ve finansal kurumların nam ve hesabına varlıkları elinde bulundurarak yediemin işlevi görmektedir. Söz konusu finansal varlıkların Banka'nın varlıkları olmamaları sebebiyle söz konusu varlıklardan doğan gelirler finansal tabloların dışında tutulmaktadır. 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla Banka'nın saklamasında bulunan finansal varlıklar aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020
Emanete alınan kıymetler	862.258.974	723.040.791
Toplam	862.258.974	723.040.791

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ

(a) Finansal araçların kullanım stratejisi

Banka'nın faaliyetleri, doğası gereği finansal araçların kullanımını gerektirmektedir. Banka, diğer bankalardan ve kamu kuruluşlarından mevduat; Türkiye'de faaliyet gösteren banka ve finans kurumlarından zorunlu karşılık ve yurt dışında yerleşik vatandaşlardan döviz mevduatı (İşçi Dövizleri Hesapları) kabul etmektedir. Banka ayrıca, enflasyon hedefini gerçekleştirmek ve fiyat istikrarını sağlamak amacıyla sahip olduğu temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz oranlarını etkilemek amacıyla, açık piyasa işlemleri aracılığıyla kısa vadeli fon/menkul kıymet kabul etmekte ya da plase etmektedir.

Banka nezdindeki döviz tevdiat hesaplarına yatırılan döviz mevduatları ile Banka'nın düzenli ihaleler ve doğrudan alımlar suretiyle elde ettiği dövizler Banka'nın döviz rezervlerinin kaynağını oluşturan kalemler arasındadır. Banka, kendi döviz yükümlülükleri yanında T.C. Hükümeti mali ajanı sıfatıyla dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlarla döviz rezervi bulundurmaktadır. Banka, döviz rezervlerini TCMB Kanununda belirtildiği şekilde sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerini dikkate alarak muhafazakâr bir yaklaşımla uluslararası piyasalarda yatırıma tabi tutmaktadır.

Bu çerçevede, Banka'nın maruz kaldığı finansal risklerin tamamına yakını, para ve kur politikalarının uygulanması, altın ve döviz rezervlerinin yönetilmesi, bankacılık kesimine ve T.C. Hükümeti'ne belirli bankacılık hizmetlerinin sunulması gibi yasal görevlerin yerine getirilmesi sürecinde ortaya çıkmaktadır. Banka, sözü edilen işlemler nedeniyle kredi, piyasa ve likidite risklerine maruz kalmaktadır. Banka'nın para otoritesi olarak para ve kur politikalarının uygulanması sürecinde karşılaştığı finansal riskler seçilen politika hedeflerinin bir sonucudur. Diğer taraftan, döviz rezervlerinin yönetimi sırasında ortaya çıkan finansal riskler bir yatırım tercihinin sonucu olarak ortaya çıkmakta, buna karşın Banka söz konusu riskleri muhafazakâr bir şekilde yöneterek en aza indirmeye çalışmaktadır. Döviz rezervleri, Banka Meclisi tarafından onaylanan ilgili Yönetmelikle belirlenmiş olan yatırım kriterleri ve bu çerçevede her yıl sonunda, takip eden yılda uygulanmak üzere Yönetim Komitesi'nin onayı ile uygulamaya konulan Model Portföy'de (MP) belirtilen hedefler ve limitler çerçevesinde yönetilmektedir.

(b) Kredi riski

Banka, gerçekleştirdiği finansal işlemlerde karşı tarafın işleminden doğan yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirememesi olasılığı olarak tanımlanan kredi riskine maruz kalmaktadır. Kredi riski temel olarak, para politikası uygulamaları çerçevesinde bankalara kısa süreli likidite sağlamak için gerçekleştirilen açık piyasa ve bankalar arası para piyasası işlemlerinden, altın, döviz ve efektif piyasa işlemleri, döviz depo işlemlerinden ve ödeme sistemlerinin aksamadan işlemlerini sağlamak üzere Gün İçi Limit uygulaması çerçevesinde bankalara verilen fonlar ile döviz rezerv yönetimi sırasında yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Döviz rezerv yönetimi dışındaki bu işlemler sırasında ortaya çıkan kredi riski kaçınılmaz bir risk olmakla birlikte, işlem miktarının tamamının, belirli bir pay tutarını da içerecek şekilde döviz depoları, efektif ve altın ile birlikte çok yüksek kredi değerliliğine sahip ve ikincil piyasası bulunan kıymetlerle (Devlet iç borçlanma senetleri ve gelişmiş ülkelerin hazineleri tarafından ihraç edilen menkul kıymetler gibi) teminatlandırılması, mevcut risklerin düzenli izlenip gerektiğinde ilave teminat istenilmesi suretiyle söz konusu riskler yönetilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan kredi riskinin yönetimi, işlem yapılan kuruluşların temerrüt olasılığı ve temerrüt durumunda oluşacak finansal kaybın en aza indirilmesi ilkesi üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede Banka, döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kaldığı kredi riskini en aza indirmek için üç temelden oluşan bir risk yönetimi süreci uygulamaktadır. Banka, ilk olarak, yatırımlarını uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği kredi notlarını esas alarak ilgili Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu kısıtına uyan, yüksek kredi kalitesine sahip, önde gelen uluslararası finansal kuruluşlar ve borçlanıcılar ile sınırlandırmaktadır. Buna göre Banka, vadesi bir yılı geçmemek üzere en az A2 veya dengi kredi notuna sahip banka riski alabilmekte; en az A1 veya dengi kredi notuna sahip ülkelere ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca, Banka, kredi notu kısıtı aranmaksızın Uluslararası Ödemeler Bankası, Uluslararası Para Fonu ve Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu tarafından ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere de yatırım yapabilmektedir. İkinci olarak, takas riski de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan tüm kredi risklerini kontrol etmek amacıyla belirlenen işlem limitlerinin toplamı, yönetilebilir rezervin belirli bir oranı ile sınırlandırılmaktadır. Her yıl Model Portföy kapsamında belirlenen söz konusu toplam kredi riski limiti ile devlet riski dışında kalan kredi riskinin Banka açısından kabul edilebilir düzeyin üzerine çıkmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Üçüncü olarak, ilgili Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu sınırlamasına uyan kuruluşlar arasından, temel analiz ve finansal analiz yöntemlerini de kullanarak işlem yapılabilecek kuruluşlar belirlenmekte ve her bir kuruluşu sermaye büyüklüğü ve kredi değerliliğini de dikkate alan bir yöntemle bir kredi riski limiti tanınmaktadır. Bu kapsamda, işlem yapılan tüm tarafların kredi riski göstergeleri de yakından takip edilip, üst yönetime raporlanmaktadır.

Sonuç olarak, ülke merkez bankaları ile uluslararası kuruluşların mevduat hesaplarında tutularak veya ülke hazineleri tarafından ihraç edilen ya da doğrudan garanti edilen kıymetler ile uluslararası kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetlere yatırılarak yönetilmesi nedeniyle rezerv yönetimi sırasında alınan kredi riski çok düşük düzeylerde kalmaktadır.

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla varlıkların azami kredi riskine maruz tutarı varlık sınıflarına göre (Kredi notlarına göre yapılan sınıflandırma Moody's tarafından açıklanan kredi notları temel alınarak yapılmıştır) izleyen sayfadaki tabloda sunulmaktadır:

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

	31 Aralık 2021		31 Aralık 2020	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
Bankalardan alacaklar	1.278.730.716	77	568.874.459	66
- Vadesiz mevduatlar	661.552.671	38	222.482.481	26
Merkez Bankaları	535.367.045	31	203.517.656	24
Uluslararası Kuruluşlar	100.109.570	6	10.389.028	1
Yurt Dışı Ticari Bankalar	26.076.056	2	8.575.797	<1
- Vadeli mevduatlar	120.586.577	7	56.346.024	7
Merkez Bankaları	97.444.727	6	47.012.128	5
Uluslararası Kuruluşlar	7.395.672	<1	1.797	<1
Yurt Dışı Ticari Bankalar	15.146.411	1	9.332.099	1
A1	1.499.604	<1	30.843	<1
A3	2.935.149	<1	1.801.580	<1
Aa3	10.711.658	1	7.499.676	<1
Yurtiçi Ticari Bankalar	599.767	<1	-	-
- Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar(*)	377.360.486	22	99.343.998	11
Yurt İçi Ticari Bankalar	377.360.486	22	99.343.998	11
- Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	119.230.982	7	190.701.956	22
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	180.602.744	10	169.938.496	19
Yabancı Ülke Hazine	97.652.893	6	55.824.545	6
Aaa	49.266.139	3	28.562.207	3
Aa1	7.312.908	<1	4.418.065	<1
Aa2	3.380.810	<1	2.339.305	<1
Aa3	8.819.327	1	5.137.119	<1
A1	28.873.709	2	15.367.849	2
Uluslararası Kuruluşlar	8.840.743	1	9.356.092	1
Hazine	74.109.108	4	89.499.890	10
Yurtiçi Kuruluşlar	-	-	15.257.969	2
Verilen kredi ve avanslar	198.219.356	11	138.453.364	16
Verilen kredi ve avanslar	198.219.356	11	138.453.364	16
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	4.366.320	<1	2.587.397	<1
Uluslararası Kuruluşlar	4.275.066	<1	2.496.443	<1
Yurt Dışı Finansal Kuruluşlar	711	<1	411	<1
Yurt İçi Finansal Kuruluşlar	90.543	<1	90.543	<1
Toplam	1.661.919.136		879.853.716	

(*)31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla Banka'nın yurt içi ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde toplam 377.360.486 TL (31 Aralık 2020: 99.343.998 TL) tutarında alacağı bulunmaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla yurt içindeki ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarına ilişkin bankalardan almış olduğu menkul kıymet teminatlarının gerçeğe uygun değeri 376.220.330 TL'dir (31 Aralık 2020: 100.209.053 TL).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla, menkul kıymet teminatlarının tamamı Hazine tarafından ihraç edilen tahvillerdir.

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla kredi riskine maruz tutarın sektörlere göre sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2021						
	Yabancı Ülke Hazinelere	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurt içi Finansal Kuruluşlar	Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	Hazine	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	632.808.659	107.504.329	497.191.235	41.226.493	-	1.278.730.716
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	97.652.893	-	8.840.743	-	-	74.109.108	180.602.744
Verilen kredi ve avanslar	-	56.438	-	198.162.918	-	-	198.219.356
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	-	-	4.275.066	90.543	711	-	4.366.320
Toplam	97.652.893	632.865.097	120.620.138	695.444.696	41.227.204	74.109.108	1.661.919.136
	31 Aralık 2020						
	Yabancı Ülke Hazinelere	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurt içi Finansal Kuruluşlar	Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	Hazine	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	250.527.941	10.390.825	290.045.954	17.909.739	-	568.874.459
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	55.824.545	-	9.356.092	15.257.969	-	89.499.890	169.938.496
Verilen kredi ve avanslar	-	31.923	-	138.421.441	-	-	138.453.364
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar	-	-	2.496.443	90.543	411	-	2.587.397
Toplam	55.824.545	250.559.864	22.243.360	443.815.907	17.910.150	89.499.890	879.853.716

Yukarıdaki tabloda gösterildiği gibi Banka'nın kredi riski, 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla, yabancı ülke hazineleri ve merkez bankaları, uluslararası ve yurt içi finansal kuruluşlar ve Hazine'de yoğunlaşmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Varlıklar ve yükümlülüklerin 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2021					
	Türkiye	Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	51.843.826	-	-	-	-	51.843.826
Bankalardan alacaklar	497.191.235	288.460.198	206.747.366	78.914.018	207.417.899	1.278.730.716
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	74.109.108	56.920.917	20.699.010	28.873.709	-	180.602.744
Verilen kredi ve avanslar	198.162.918	-	-	-	56.438	198.219.356
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	90.543	4.146.002	-	129.775	-	4.366.320
Altın rezervleri	425.166.520	76.469.391	-	-	-	501.635.911
Maddi duran varlıklar	2.578.973	-	-	-	-	2.578.973
Maddi olmayan varlıklar	15.276	-	-	-	-	15.276
Ertelenmiş Vergi Varlığı	162.181	-	-	-	-	162.181
Diğer varlıklar	25.483.681	9	-	14	19.370	25.503.074
Toplam varlıklar	1.274.804.261	425.996.517	227.446.376	107.917.516	207.493.707	2.243.658.377
Tedavüldeki banknotlar	235.377.440	-	-	-	-	235.377.440
Bankalara borçlar	1.254.446.619	762	-	76.996.480	211.499.361	1.542.943.222
Diğer mevduatlar	336.773.098	3.122.612	4.795	302	157	339.900.964
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	168.938	-	32.346	201.284
Diğer alınan banka kredileri	6.012.486	-	-	-	-	6.012.486
Vergi yükümlülüğü	11.184.592	-	-	-	-	11.184.592
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	38.699.394	-	-	-	-	38.699.394
Diğer yükümlülükler	3.186.151	653.077	289.124	4.272	4.252	4.136.876
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	231.643	-	-	-	-	231.643
Öz sermaye	64.970.476	-	-	-	-	64.970.476
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	1.950.881.899	3.776.451	462.857	77.001.054	211.536.116	2.243.658.377

	31 Aralık 2020					
	Türkiye	Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	21.639.766	-	-	-	-	21.639.766
Bankalardan alacaklar	290.045.954	83.029.617	59.334.210	17.963.674	118.501.004	568.874.459
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	104.757.859	38.141.930	11.670.858	15.367.849	-	169.938.496
Verilen kredi ve avanslar	138.421.441	-	-	-	31.923	138.453.364
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	90.543	2.423.449	-	73.405	-	2.587.397
Altın rezervleri	294.269.889	26.697.237	-	-	-	320.967.126
Maddi duran varlıklar	1.882.600	-	-	-	-	1.882.600
Maddi olmayan varlıklar	17.263	-	-	-	-	17.263
Ertelenmiş Vergi Varlığı	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	2.149.926	6.517	711	2.424	720	2.160.298
Toplam varlıklar	853.275.241	150.298.750	71.005.779	33.407.352	118.533.647	1.226.520.769
Tedavüldeki banknotlar	188.369.447	-	-	-	-	188.369.447
Bankalara borçlar	602.970.802	678	-	15.869.034	146.207.180	765.047.694
Diğer mevduatlar	112.570.318	29.047.660	3.348	222	113	141.621.661
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	123.121	-	32.346	155.467
Diğer alınan banka kredileri	13.007.785	-	-	-	-	13.007.785
Vergi yükümlülüğü	3.667.126	-	-	-	-	3.667.126
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	13.938.752	-	-	-	-	13.938.752
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
Diğer yükümlülükler	703.353	819.777	592.975	2.094	2.566	2.120.765
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	186.463	-	-	-	-	186.463
Öz sermaye	98.405.609	-	-	-	-	98.405.609
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	1.033.819.655	29.868.115	719.444	15.871.350	146.242.205	1.226.520.769

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Banka şüpheli alacakları için 3.f numaralı muhasebe politikasında anlatıldığı şekilde özel karşılık ayırmakta ve karşılık tutarının belirlenmesinde kredi ile ilgili teminatlar ve üçüncü kişilerin garantileri dikkate alınmaktadır. Şüpheli alacak karşılığının belirlenmesinde kredinin kayıtlı değeri ile gelecekteki nakit akımlarının, garanti ve teminatlardan tahsil edilmesi beklenen nakit akımları dahil, kredinin orijinal etkin faiz oranı ile hesaplanmış bugünkü değeri arasındaki fark kullanılmaktadır.

Banka'nın alacaklarını yeniden yapılandırma politikası kredi ödemelerinin daha uzun bir süreye yayılması, ödeme dönemlerinin değiştirilmesi, kredi sözleşmesindeki şartların yeniden gözden geçirilerek kredi şartlarının değiştirilmesi veya ödemelerin ertelenmesi faaliyetlerini içermekte olup Banka ile karşı taraf arasında yapılan yeniden yapılandırma anlaşması Banka Meclisi tarafından onaylanmaktadır.

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla, Banka'nın kredi ve müşterilere verilen avanslar hesabı içerisinde yer alan karşılık ayrılmamış ancak gecikmesi bulunan kredi bakiyesi ve dolayısıyla söz konusu kredilere ait teminat veya garanti bulunmamaktadır.

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla, Banka'nın elden çıkarılmak amacıyla tutulan varlığı bulunmamaktadır.

(c) Piyasa riski

Piyasa riski, finansal piyasalardaki fiyatların dalgalanması sonucunda zarara uğrama olasılığını ifade etmekte olup, Banka açısından piyasa riskinin en önemli kaynakları, TL ve rezerv para birimlerine ait faiz oranları, döviz kurları ve altın fiyatlarıdır. Banka, ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla, büyük ölçüde açık piyasa işlemleri için kullandığı DİBS portföyünden kaynaklanan TL faiz oranı riskini fiyat istikrarı ve finansal istikrar hedeflerinin izin verdiği sınırlarda yönetmekte ve ölçüp raporlamaktadır. Bu çerçevede Banka'nın maruz kaldığı TL faiz oranı riski dışında, maruz kaldığı piyasa riskinin asıl olarak bilançosunda yer alan döviz varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Banka, maruz kaldığı piyasa riskini yönetmek için, politika hedeflerini ve rezerv bulundurma gerekçelerini dikkate alarak "Varlık/Yükümlülük Uyumu" yaklaşımını benimsemiştir. Ancak, benzer yaklaşımları kullanan ticari bankalardan farklı olarak bu yaklaşım çerçevesinde dikkate alınan yükümlülükler Banka bilançosunda yer alan döviz yükümlülükleri yanında Hazine adına gerçekleştirilecek dış borç ödemeleri ile TL ve altın karşılığı yapılan döviz swap işlemleri gibi bilançoda yer almayan nakit akımlarını da içermektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, her yıl Banka'nın risk toleransını yansıtmak üzere MP belirlenmekte, MP'nin temel değişkenleri olan döviz kompozisyonu ve vade yapısına ilişkin hedefler ve bu hedeflerden sapma limitleri ile piyasa riskinin en aza indirilmesine çalışılmaktadır.

(d) Kur riski

Banka, kur politikasını uygulamak ve diğer politika hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla döviz pozisyonu taşıdığından kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski, TL ile bilançoda yer alan yabancı para birimleri arasındaki kurların dalgalanmasından kaynaklanmakta olup, yabancı para birimlerindeki net bilanço pozisyonlarının büyüklüğü ile doğrudan ilişkilidir. Bilançodaki yabancı para net genel pozisyonu ise uygulanan para ve kur politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, para birimleri bazında taşınan net pozisyonların dağılımı da, söz konusu para birimlerinin birbirlerine karşı olan değerlerindeki dalgalanmalar nedeniyle Banka'nın taşıdığı kur riskini etkilemektedir.

Bu çerçevede Banka, MP kapsamında döviz rezervleri için belirlediği döviz kompozisyonu hedefleri ve bu hedeflerden sapma limitleri ile kur riskini kontrol etmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Söz konusu tabloda, Banka'nın para birimi cinsinden sınıflandırılmış, kayıtlı değerleri üzerinden varlıkları, yükümlülükleri ve öz sermayesi yer almaktadır:

	31 Aralık 2021										
	Yabancı Para									TL	TOPLAM
	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	SDR	JPY	Diğer	Toplam			
Nakit değerler	32.889.251	17.662.123	1.036.890	86.291	-	14.170	69.971	51.758.696	85.130	51.843.826	
Bankalardan alacaklar	116.650.720	288.643.312	2.504.378	509.431	100.089.401	141.896	273.130.092	781.669.230	497.061.486	1.278.730.716	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	33.433.099	27.387.425	7.895.205	-	-	-	37.777.907	106.493.636	74.109.108	180.602.744	
Verilen kredi ve avanslar	83.192.706	103.967.637	972.198	-	-	11.689	102.658	188.246.888	9.972.468	198.219.356	
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	4.093.372	711	-	-	181.694	-	-	4.275.777	90.543	4.366.320	
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	-	501.635.911	501.635.911	-	501.635.911	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	2.578.973	2.578.973	
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	15.276	15.276	
Ertelenmiş vergi varlığı	-	-	-	-	-	-	-	-	162.181	162.181	
Diğer varlıklar	2.277	1.991	646	-	-	1.416	4.098	10.428	25.492.646	25.503.074	
Toplam varlıklar	270.261.425	437.663.199	12.409.317	595.722	100.271.095	169.171	812.720.637	1.634.090.566	609.567.811	2.243.658.377	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	235.377.440	235.377.440	
Bankalara borçlar	749.046.220	473.011.678	339.111	-	-	-	8.761.142	1.231.158.151	311.785.071	1.542.943.222	
Diğer mevduatlar	145.097.532	5.696.013	5.039	58.324	98.552.303	9.046	4.154	249.422.411	90.478.553	339.900.964	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	201.284	201.284	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	6.012.486	6.012.486	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	38.699.394	-	-	-	-	-	-	38.699.394	-	38.699.394	
Diğer yükümlülükler	294.076	740.542	35.481	12.105	1.200.571	4.272	16.945	2.303.992	1.832.884	4.136.876	
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	11.184.592	11.184.592	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	231.643	231.643	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	64.970.476	64.970.476	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	933.137.222	479.448.233	379.631	70.429	99.752.874	13.318	8.782.241	1.521.583.948	722.074.429	2.243.658.377	
Net bilanço pozisyonu	(662.875.797)	(41.785.034)	12.029.686	525.293	518.221	155.853	803.938.396	112.506.618	(112.506.618)	-	
Net bilanço dışı pozisyonu	(551.635.029)	(25.987.671)	-	-	-	-	(270.537.630)	(848.160.330)	846.367.107	(1.793.223)	
Net döviz pozisyonu	(1.214.510.826)	(67.772.705)	12.029.686	525.293	518.221	155.853	533.400.766	(735.653.712)	733.860.489	(1.793.223)	

	31 Aralık 2020										
	Yabancı Para									TL	TOPLAM
	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	SDR	JPY	Diğer	Toplam			
Nakit değerler	10.455.428	10.639.760	230.543	207.643	-	7.135	38.407	21.578.916	60.850	21.639.766	
Bankalardan alacaklar	52.257.579	85.774.942	1.063.012	48.587	10.373.476	88.822	129.218.711	278.825.129	290.049.330	568.874.459	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	22.957.244	17.728.271	4.558.098	-	-	-	19.937.024	65.180.637	104.757.859	169.938.496	
Verilen kredi ve avanslar	49.487.094	77.868.991	297.978	-	-	17.279	270.192	127.941.534	10.511.830	138.453.364	
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	2.390.291	411	-	-	106.152	-	-	2.496.854	90.543	2.587.397	
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	-	320.967.126	320.967.126	-	320.967.126	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	1.882.600	1.882.600	
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	17.263	17.263	
Diğer varlıklar	1.037	1.166	368	-	-	893	1.114	4.578	2.155.720	2.160.298	
Toplam varlıklar	137.548.673	192.013.541	6.149.999	256.230	10.479.628	114.129	470.432.574	816.994.774	409.525.995	1.226.520.769	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	188.369.447	188.369.447	
Bankalara borçlar	329.703.461	230.047.514	102.821	-	-	-	11.608.271	571.462.067	193.585.627	765.047.694	
Diğer mevduatlar	85.298.072	4.567.134	2.260	40.310	10.180.218	7.088	655	100.095.737	41.525.924	141.621.661	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	155.467	155.467	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	13.007.785	13.007.785	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Diğer yükümlülükler	595.775	830.233	4.821	10.198	-	2.094	12.023	1.455.144	665.621	2.120.765	
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	3.667.126	3.667.126	
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	13.938.752	13.938.752	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	186.463	186.463	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	98.405.609	98.405.609	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	415.597.308	235.444.881	109.902	50.508	10.180.218	9.182	11.620.949	673.012.948	553.507.821	1.226.520.769	
Net bilanço pozisyonu	(278.048.635)	(43.431.340)	6.040.097	205.722	299.410	104.947	458.811.625	143.981.826	(143.981.826)	-	
Net bilanço dışı pozisyonu	(318.346.858)	(18.916.680)	-	-	-	-	(127.544.045)	(464.807.583)	498.751.549	33.943.966	
Net döviz pozisyonu	(596.395.493)	(62.348.020)	6.040.097	205.722	299.410	104.947	331.267.580	(320.825.757)	354.769.723	33.943.966	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Kambiyo kâr/zararının döviz kurlarındaki hareketliliğe karşı olan duyarlılığını ölçmek için, TL'nin bütün yabancı paralar karşısında %10 değer kazandığı varsayımı altında yabancı para net pozisyon değerleri yeniden hesaplanmıştır. Böyle bir varsayıma dayanan senaryonun Banka'nın 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla mevcut net döviz pozisyonunun toplam piyasa değerinde yol açacağı değer kaybı aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır:

Net yabancı para pozisyonunun duyarlılığı:

	31 Aralık 2021							
	Yabancı Para							
	USD	AVRO	GBP	CHF	JPY	SDR	Diğer	Toplam
Toplam varlıklar	270.261.425	437.663.199	12.409.317	595.722	169.171	100.271.095	812.720.637	1.634.090.566
Toplam yükümlülükler	933.137.222	479.448.233	379.631	70.429	13.318	99.752.874	8.782.241	1.521.583.948
Net bilanço pozisyonu	(662.875.797)	(41.785.034)	12.029.686	525.293	155.853	518.221	803.938.396	112.506.618
Net bilanço dışı pozisyonu	(551.635.029)	(25.987.671)	-	-	-	-	(270.537.630)	(848.160.330)
Net döviz pozisyonu	(1.214.510.826)	(67.772.705)	12.029.686	525.293	155.853	518.221	533.400.766	(735.653.712)
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	121.451.083	6.777.271	(1.202.969)	(52.529)	(15.585)	(51.822)	(53.340.077)	73.565.372

	31 Aralık 2020							
	Yabancı Para							
	USD	AVRO	GBP	CHF	JPY	SDR	Diğer	Toplam
Toplam varlıklar	137.548.673	192.013.541	6.149.999	256.230	114.129	10.479.628	470.432.574	816.994.774
Toplam yükümlülükler	415.597.308	235.444.881	109.902	50.508	9.182	10.180.218	11.620.949	673.012.948
Net bilanço pozisyonu	(278.048.635)	(43.431.340)	6.040.097	205.722	104.947	299.410	458.811.625	143.981.826
Net bilanço dışı pozisyonu	(318.346.858)	(18.916.680)	-	-	-	-	(127.544.045)	(464.807.583)
Net döviz pozisyonu	(596.395.493)	(62.348.020)	6.040.097	205.722	104.947	299.410	331.267.580	(320.825.757)
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	59.639.549	6.234.802	(604.010)	(20.572)	(10.495)	(29.941)	(33.126.758)	32.082.576

(e) Faiz riski

Banka, piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmalar nedeniyle zarara uğrama olasılığı olarak ifade edilen faiz oranı riskine maruz kalmaktadır. Faiz oranı riski, varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin vadeleri veya yeniden fiyatlandırılması arasındaki zaman farklarını içeren çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Getiri eğrisinin şeklinde veya eğiminde meydana gelen değişiklikler de faiz oranı riskine yol açmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla faiz oranı riskine maruz pozisyonu TL ve yabancı para aktif ve pasifler için, aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Tablolarda, Banka'nın sözleşme yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan süreler gereğince sınıflandırılmış kayıtlı değerleri üzerinden varlık ve yükümlülükleri yer almaktadır.

	31 Aralık 2021														
	Yabancı Para							TL							
	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	YP Toplam	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	TL Toplam	Toplam
Nakit değerler	-	-	-	-	-	51.758.696	51.758.696	-	-	-	-	-	85.130	85.130	51.843.826
Bankalardan alacaklar	112.387.767	7.856.945	-	-	-	661.424.517	781.669.229	496.933.333	-	-	-	-	128.154	497.061.487	1.278.730.716
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	19.660.751	28.331.840	49.122.768	9.378.277	-	-	106.493.636	9.069.523	24.209.008	40.830.577	-	-	-	74.109.108	180.602.744
Verilen kredi ve avanslar	18.269.340	42.023.229	127.897.882	-	-	56.437	188.246.888	-	-	7.652.520	-	2.319.948	-	9.972.468	198.219.356
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	4.275.777	4.275.777	-	-	-	-	-	90.543	90.543	4.366.320
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	501.635.911	501.635.911	-	-	-	-	-	-	-	501.635.911
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.578.973	2.578.973	2.578.973
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.276	15.276	15.276
Ertelenmiş vergi varlığı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	162.181	162.181	162.181
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	10.428	10.428	-	-	-	-	-	25.492.646	25.492.646	25.503.074
Toplam varlıklar	150.317.858	78.212.014	177.020.650	9.378.277	-	1.219.161.766	1.634.090.565	506.002.856	24.209.008	48.483.097	-	2.319.948	28.552.903	609.567.812	2.243.658.377
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	235.377.440	235.377.440	235.377.440
Bankalara borçlar	-	-	62.761.161	-	-	1.168.396.990	1.231.158.151	74.066.572	-	-	-	-	237.718.499	311.785.071	1.542.943.222
Diğer mevduatlar	202.511.542	-	-	-	-	46.910.868	249.422.410	89.641.507	-	-	-	-	837.047	90.478.554	339.900.964
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38.699.394	38.699.394	38.699.394
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	201.284	201.284	201.284
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	6.012.486	-	-	-	-	-	6.012.486	6.012.486
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	2.303.993	2.303.993	-	-	-	-	-	1.832.883	1.832.883	4.136.876
Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.184.592	11.184.592	11.184.592
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	231.643	231.643	231.643
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64.970.476	64.970.476	64.970.476
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	202.511.542	-	62.761.161	-	-	1.217.611.851	1.482.884.554	169.720.565	-	-	-	-	591.053.258	760.773.823	2.243.658.377
Bilançodaki faize duyarlı açık	(52.193.684)	78.212.014	114.259.489	9.378.277	-	1.549.915	151.206.011	336.282.291	24.209.008	48.483.097	-	2.319.948	(562.500.355)	(151.206.011)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

	31 Aralık 2020														
	Yabancı Para							TL							
	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve Üzeri	Faizsiz	YP Toplam	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	TL Toplam	Toplam
Nakit değerler	-	-	-	-	-	21.578.916	21.578.916	-	-	-	-	-	60.850	60.850	21.639.766
Bankalardan alacaklar	48.489.079	7.856.945	-	-	-	222.479.105	278.825.129	290.045.954	-	-	-	-	3.376	290.049.330	568.874.459
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yanstılan finansal varlıklar	14.194.087	14.744.014	29.766.495	6.476.041	-	-	65.180.637	9.613.353	29.210.808	50.675.729	-	-	15.257.969	104.757.859	169.938.496
Verilen kredi ve avanslar	6.913.712	16.136.430	71.384.463	33.475.006	-	31.923	127.941.534	-	-	9.730.210	-	781.620	-	10.511.830	138.453.364
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yanstılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	2.496.854	2.496.854	-	-	-	-	-	90.543	90.543	2.587.397
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	320.967.126	320.967.126	-	-	-	-	-	-	-	320.967.126
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.882.600	1.882.600	1.882.600
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.263	17.263	17.263
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	4.578	4.578	-	-	-	-	-	2.155.720	2.155.720	2.160.298
Toplam varlıklar	69.596.878	38.737.389	101.150.958	39.951.047	-	567.558.502	816.994.774	299.659.307	29.210.808	60.405.939	-	781.620	19.468.321	409.525.995	1.226.520.769
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	188.369.447	188.369.447	188.369.447
Bankalara borçlar	-	-	26.145.280	-	-	545.316.788	571.462.068	56.476.226	-	-	-	-	137.109.400	193.585.626	765.047.694
Diğer mevduatlar	64.656.699	-	-	-	-	35.439.038	100.095.737	41.242.163	-	-	-	-	283.761	41.525.924	141.621.661
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yanstılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	155.467	155.467	155.467
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	13.007.785	-	-	-	-	-	13.007.785	13.007.785
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	1.455.143	1.455.143	-	-	-	-	-	665.622	665.622	2.120.765
Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.667.126	3.667.126	3.667.126
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.938.752	13.938.752	13.938.752
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	186.463	186.463	186.463
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98.405.609	98.405.609	98.405.609
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	64.656.699	-	26.145.280	-	-	582.210.969	673.012.948	110.726.174	-	-	-	-	442.781.647	553.507.821	1.226.520.769
Bilançodaki faize duyarlı açık	4.940.179	38.737.389	75.005.678	39.951.047	-	(14.652.467)	143.981.826	188.933.133	29.210.808	60.405.939	-	781.620	(423.313.326)	(143.981.826)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla tablolarda yer alan faize duyarlı bilanço pozisyonlarının dikkatli yorumlanması gerekmektedir. Zorunlu karşılıklar, Türkiye'de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka'nın 2013/15 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye'den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden ve yine aynı Tebliğ'de belirlenen oranlar kullanılarak hesaplanmakta ve Banka'ya yatırılmaktadır. Diğer taraftan finansman şirketlerince kullanılan kredilerde gözlemlenen artış dikkate alınarak, bankacılık sektörü dışındaki kredi kanalları takibinin finansal istikrar açısından taşıdığı önem nedeniyle 20 Aralık 2013 tarihinden itibaren finansman şirketleri de zorunlu karşılık uygulaması kapsamına alınmıştır. Diğer merkez bankaları ile benzer şekilde, kısa vadeli faiz oranlarını temel para politikası aracı olarak kullanan Banka, TL varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini Banka'nın para politikası uygulamaları ile çelişmeyecek şekilde yönetmektedir. Toplam faiz riskinin gösterilmesi amacıyla hazırlanan tablolarda, Banka'nın TL faiz riskini yönetip yönetmediğine bakılmaksızın TL varlık ve yükümlülükleri de içeren bütün varlık ve yükümlülükleri bulunmaktadır.

Banka, yabancı para varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini ise, MP kapsamında temel rezerv para birimleri için vade hedefleri belirleyerek kontrol etmektedir. Vade hedeflerinin belirlenmesinde, faiz oranı riskinin seviyesi için önemli bir gösterge olan “süre” (duration) değerleri kullanılmaktadır. Banka'nın faiz oranı riskine karşı genel tolerans seviyesini gösteren MP süre hedefleri, bilançoda yer alan yükümlülüklerin ve bilanço dışı nakit akımları ile TL ve altın karşılığı yapılan döviz swap işlemlerinin vade yapısı temel alınarak belirlenmekte, belirlenen süre hedeflerinden sapmalar ise limitler ile sınırlandırılmaktadır.

Banka'nın döviz ve TL varlıklarının faiz oranı riskine duyarlılığını ölçmek için, temel rezerv para birimlerindeki varlıkların ortalama “düzeltilmiş süre” (modified duration) rakamları kullanılarak ilgili faiz oranlarındaki değişimlerin varlıkların piyasa değerine etkisini tahmin etmek mümkündür.

Bu çerçevede, 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla mevcut döviz ve TL varlıklarının ortalama düzeltilmiş süre rakamlarına göre, ilgili faiz oranlarında % 1'lik bir artış olması durumunda varlıkların piyasa değerinde ortaya çıkabilecek düşüşler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. % 1'lik artış senaryosu, ilgili para birimlerine ait getiri eğrilerinin bütün vadelerde anlık olarak % 1 yukarı kayması varsayımına dayanmaktadır.

Varlıklarının piyasa değerinin faiz oranlarına duyarlılığı;

31 Aralık 2021								
	ABD Doları (TL Karşılığı)	Çin Yuanı (TL Karşılığı)	Avro (TL Karşılığı)	Kanada Doları (TL Karşılığı)	İngiliz Sterlini (TL Karşılığı)	Avustralya Doları (TL Karşılığı)	TL	Toplam
Varlıkların Piyasa Değeri	33.433.099	28.873.709	27.387.425	5.889.135	7.895.205	3.015.063	74.109.108	180.602.744
Faiz oranlarında % 1'lik artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(376.897)	(590.151)	(524.207)	(95.597)	(141.541)	(62.610)	(600.136)	(2.391.139)
31 Aralık 2020								
	ABD Doları (TL Karşılığı)	Çin Yuanı (TL Karşılığı)	Avro (TL Karşılığı)	Kanada Doları (TL Karşılığı)	İngiliz Sterlini (TL Karşılığı)	Avustralya Doları (TL Karşılığı)	TL	Toplam
Varlıkların Piyasa Değeri	22.957.244	15.367.849	17.728.271	3.331.983	4.558.098	1.237.191	89.499.890	154.680.526
Faiz oranlarında % 1'lik artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(285.097)	(223.724)	(493.590)	(61.064)	(82.483)	(30.879)	(1.155.173)	(2.332.010)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihlerinde parasal finansal araçlar için para birimlerine göre ortalama etkin faiz oranlarını özetlemektedir:

	ABD Doları (%)	Kanada Doları (%)	AVRO (%)	31 Aralık 2021(*)			Katar Riyali (%)	TL (%)
				Avustralya Doları (%)	GBP (%)	Çin Yuanı (%)		
Varlıklar								
Bankalardan alacaklar	0,18	-	(0,50)	-	-	-	0,36	14,00
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	0,50	0,89	(0,50)	0,71	0,61	2,40	-	12,29
Verilen kredi ve avanslar	0,35	-	-	-	0,11	4,48	-	11,71
Yükümlülükler								
Bankalara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	12,50
Diğer mevduatlar	0,05	-	-	-	-	-	-	18,54
	ABD Doları (%)	Kanada Doları (%)	AVRO (%)	31 Aralık 2020(*)			Katar Riyali (%)	TL (%)
				Avustralya Doları (%)	GBP (%)	Çin Yuanı (%)		
Varlıklar								
Bankalardan alacaklar	0,22	-	(0,48)	-	0,03	-	0,01	17,00
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	0,19	0,25	(0,67)	0,17	(0,13)	2,77	-	11,90
Verilen kredi ve avanslar	0,52	-	-	-	0,13	4,90	-	8,12
Yükümlülükler								
Bankalara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	15,50
Diğer mevduatlar	-	-	-	-	-	-	-	8,22

(*) 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla TCMB fonlamasının ağırlıklı ortalama maliyetidir.

(f) Likidite riski

Likidite riski, vadesi gelen yükümlülükleri karşılayacak nakdi bulmakta zorluk çekmek ya da varlıkları olması gereken değer altında nakde dönüştürmek zorunda kalmak olarak tanımlanmaktadır. Türk bankacılık sistemi için nihai likidite kaynağı olan Banka açısından, TL likidite riskinden bahsetmek çok anlamlı olmamaktadır. Banka, yabancı para varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklanan likidite riskini yönetmek için ise, nakit akımlarını para birimleri bazında uyumlandırmaya çalışmakta, beklenmeyen ödemelerin sorunsuz karşılanmasını temin edebilmek için de yalnızca yüksek likiditeye sahip varlıklara yatırım yapmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, Banka'nın TL ve yabancı para varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihinde, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreyi baz alarak ilgili vade gruplamasına göre analiz etmektedir.

	31 Aralık 2021								31 Aralık 2021								
	Yabancı Para								TL								
	Vadesiz	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	YP Toplam	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	TL Toplam	Toplam
Nakit değerler	51.758.697	-	-	-	-	-	-	51.758.697	85.129	-	-	-	-	-	-	85.129	51.843.826
Bankalardan alacaklar	661.424.517	112.387.767	7.856.945	-	-	-	-	781.669.229	128.154	496.933.333	-	-	-	-	-	497.061.487	1.278.730.716
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	11.073.762	4.424.734	18.589.027	71.777.696	628.417	-	106.493.636	-	1.892.612	1.547.300	21.400.827	44.021.751	5.246.618	-	74.109.108	180.602.744
Verilen kredi ve avanslar	56.438	18.269.340	42.023.229	127.897.882	-	-	-	188.246.889	-	-	-	7.652.518	-	2.319.949	-	9.972.467	198.219.356
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	4.275.777	4.275.777	-	-	-	-	-	-	90.543	90.543	4.366.320
Altın rezervleri	391.735.933	109.899.978	-	-	-	-	-	501.635.911	-	-	-	-	-	-	-	-	501.635.911
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.578.973	2.578.973	2.578.973
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.276	15.276	15.276
Ertelenmiş vergi varlığı	-	-	-	-	-	-	-	-	162.181	-	-	-	-	-	-	162.181	162.181
Diğer varlıklar	10.428	-	-	-	-	-	-	10.428	25.332.201	-	-	-	-	-	160.445	25.492.646	25.503.074
Toplam varlıklar	1.104.986.013	251.630.847	54.304.908	146.486.909	71.777.696	628.417	4.275.777	1.634.090.567	25.207.665	498.825.945	1.547.300	29.053.345	44.021.751	7.566.567	2.845.237	609.567.810	2.243.658.377
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	235.377.440	-	-	-	-	-	-	235.377.440	235.377.440
Bankalara borçlar	-	1.168.396.990	-	62.761.161	-	-	-	1.231.158.151	237.718.499	74.066.572	-	-	-	-	-	311.785.071	1.542.943.222
Diğer mevduatlar	46.910.869	202.511.542	-	-	-	-	-	249.422.411	837.047	89.641.506	-	-	-	-	-	90.478.553	339.900.964
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38.699.394	-	-	-	-	-	38.699.394	38.699.394
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	201.284	-	-	-	-	-	-	201.284	201.284
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.012.486	-	-	-	-	-	6.012.486	6.012.486
Diğer yükümlülükler	2.168.239	-	-	-	-	-	-	135.752	1.577.827	-	-	-	-	-	255.058	1.832.885	4.136.876
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.184.592	11.184.592	11.184.592
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	231.643	231.643	231.643
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64.970.476	64.970.476	64.970.476
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	49.079.108	1.370.908.532	-	62.761.161	-	-	135.752	1.482.884.553	475.712.097	208.419.958	-	-	-	-	76.641.769	760.773.824	2.243.658.377
Bilançodaki net pozisyon	1.055.906.905	(1.119.277.685)	54.304.908	83.725.748	71.777.696	628.417	4.140.025	151.206.014	(450.004.432)	290.405.987	1.547.300	29.053.345	44.021.751	7.566.567	(73.796.532)	(151.206.014)	-
Bilanço dışı net pozisyon	-	(284.934.434)	(124.913.374)	(438.312.523)	-	-	-	(848.160.330)	-	308.272.475	128.816.784	409.277.848	-	-	-	846.367.107	(1.793.223)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

	31 Aralık 2020								31 Aralık 2020								
	Yabancı Para								TL								
	Vadesiz	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılmayan	YP Toplam	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılmayan	TL Toplam	Toplam
Nakit değerler	21.578.916	-	-	-	-	-	-	21.578.916	60.850	-	-	-	-	-	-	60.850	21.639.766
Bankalardan alacaklar	222.479.105	48.489.079	7.856.945	-	-	-	-	278.825.129	3.376	290.045.954	-	-	-	-	-	290.049.330	568.874.459
Gerçeğe uygun değer farkı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	3.288.583	2.271.206	12.282.469	46.968.732	369.647	-	65.180.637	15.257.969	-	1.486.431	14.959.929	56.842.519	16.211.011	-	104.757.859	169.938.496
Verilen kredi ve avanslar	31.923	6.913.712	16.136.430	71.384.463	33.475.006	-	-	127.941.534	-	-	-	9.730.210	-	781.620	-	10.511.830	138.453.364
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	2.496.854	2.496.854	-	-	-	-	-	-	90.543	90.543	2.587.397
Alın rezervleri	234.113.286	86.853.840	-	-	-	-	-	320.967.126	-	-	-	-	-	-	-	-	320.967.126
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.882.600	1.882.600	1.882.600
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.263	17.263	17.263
Diğer varlıklar	4.578	-	-	-	-	-	-	4.578	2.028.330	-	-	-	-	-	127.390	2.155.720	2.160.298
Toplam varlıklar	478.207.808	145.545.214	26.264.581	83.666.932	80.443.738	369.647	2.496.854	816.994.774	17.350.525	290.045.954	1.486.431	24.690.139	56.842.519	16.992.631	2.117.796	409.525.995	1.226.520.769
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	188.369.447	-	-	-	-	-	-	188.369.447	188.369.447
Bankalara borçlar	-	545.316.788	-	26.145.280	-	-	-	571.462.068	137.109.400	56.476.226	-	-	-	-	-	193.585.626	765.047.694
Diğer mevduatlar	35.439.038	64.656.699	-	-	-	-	-	100.095.737	283.761	41.242.163	-	-	-	-	-	41.525.924	141.621.661
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	155.467	-	-	-	-	-	-	155.467	155.467
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.007.785	-	-	-	-	-	13.007.785	13.007.785
Diğer yükümlülükler	1.308.775	-	-	-	-	-	146.368	1.455.143	206.224	-	-	-	-	-	459.398	665.622	2.120.765
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.667.126	3.667.126	3.667.126
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	13.938.752	-	-	-	-	-	-	13.938.752	13.938.752
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	186.463	186.463	186.463
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98.405.609	98.405.609	98.405.609
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	36.747.813	609.973.487	-	26.145.280	-	-	146.368	673.012.948	340.063.051	110.726.174	-	-	-	-	102.718.596	553.507.821	1.226.520.769
Bilançodaki net pozisyon	441.459.995	(464.428.273)	26.264.581	57.521.652	80.443.738	369.647	2.350.486	143.981.826	(322.712.526)	179.319.780	1.486.431	24.690.139	56.842.519	16.992.631	(100.600.800)	(143.981.826)	-
Bilanço dışı net pozisyon	-	(162.579.427)	(157.528.717)	(144.697.127)	(2.312)	-	-	(464.807.583)	-	172.855.329	168.447.680	157.445.997	2.543	-	-	498.751.549	33.943.966

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Banka'nın türev enstrümanları dışındaki finansal yükümlülüklerine ait, sözleşmeye dayalı brüt nakit akımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu anapara ve faiz ödemelerini içeren nakit akımların indirgenmemiş olması sebebiyle toplam tutarlar bilançoda belirtilen toplam tutarlar ile farklılık gösterecektir.

	31 Aralık 2021							
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam
Tedavüldeki banknotlar	235.377.440	-	-	-	-	-	-	235.377.440
Bankalara borçlar	237.718.499	1.242.463.562	-	62.761.161	-	-	-	1.542.943.222
Diğer mevduatlar	47.747.916	292.153.048	-	-	-	-	-	339.900.964
Uluslararası kuruluşlara borçlar	201.284	-	-	-	-	-	-	201.284
Diğer alınan banka kredileri	-	6.012.486	-	-	-	-	-	6.012.486
Toplam finansal yükümlülükler	521.045.139	1.540.629.096	-	62.761.161	-	-	-	2.124.435.396
Net bilanço dışı pozisyon	-	23.338.040	3.903.411	(29.034.674)	-	-	-	(1.793.223)

	31 Aralık 2020							
	Vadesiz	1 aya Kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam
Tedavüldeki banknotlar	188.369.447	-	-	-	-	-	-	188.369.447
Bankalara borçlar	137.109.400	601.793.014	-	26.145.280	-	-	-	765.047.694
Diğer mevduatlar	35.722.799	105.898.862	-	-	-	-	-	141.621.661
Uluslararası kuruluşlara borçlar	155.467	-	-	-	-	-	-	155.467
Diğer alınan banka kredileri	-	13.007.785	-	-	-	-	-	13.007.785
Toplam finansal yükümlülükler	361.357.113	720.699.661	-	26.145.280	-	-	-	1.108.202.054
Net bilanço dışı pozisyon	-	10.275.902	10.918.963	12.748.870	231	-	-	33.943.966

(g) Operasyonel risk

Operasyonel risk insan veya sistem hataları, başarısız iş süreçleri veya dışsal olaylardan kaynaklanan kayıplara ilişkin risktir.

Banka, personelin veya iş süreçlerinin başarısızlığı nedeniyle ortaya çıkabilecek hataları veya olayları engellemek ve tespit etmek amacıyla etkin iç kontrol sistemleri kurmakta ve bu şekilde, operasyonel riskin neden olduğu kayıpları en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

Banka, operasyonel risklerin yönetiminde birincil sorumluluğu risk sahibi birimlere bırakmıştır. Diğer taraftan, operasyonel ve mevzuata uyum risklerinin kurumsal ölçekte ve bütüncül bir bakış açısıyla yönetilmesi amacıyla Kurumsal Risk Yönetimi Müdürlüğü (“KRYM”) birimler ile eş güdümlü içerisinde faaliyet göstermektedir. KRYM, birimlerin risk ölçümlerini ve analizlerini alarak derlemekte; birimlerin faaliyetlerini ve risklerini azaltmak amacıyla hazırladıkları eylem planlarını bu çerçevede takip ederek raporlamaktadır. Operasyonel riskler dahil olmak üzere risklerin etki ve olasılıklarına göre değerlendirilmesi ve riskleri karşılamak amacıyla kurulan kontrollerin yeterliliği, etkinliği ve verimliliği doğrudan Başkan’a raporlama yapan Denetim Genel Müdürlüğü (“DGM”) tarafından yürütülen denetimler ile tespit edilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(g) Operasyonel risk (devamı)

DGM'nin yaptığı risk değerlendirmesi iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlardan ilki Yıllık Denetim Planı'nın oluşturulması amacıyla yapılmaktadır. DGM her yıl sonunda Banka genelinde temel iş süreçlerini gözden geçirmekte ve yaptığı risk değerlemesi ile denetlenecek iş süreçlerini risk bazlı olarak sıralamaktadır. Her iş süreci finansal risk, operasyonel risk, imaj/itibar riski ve yasal risk başlıkları altında değerlendirilmekte ve riski en yüksek iş süreçleri bir sonraki yılın Yıllık Denetim Planı'na alınmaktadır.

İkinci aşamada, yapılan denetimlerde risk seviyesi yüksek olan süreçler riskler ve kontroller açısından daha detaylı incelenmektedir. İnsan hatası, sistem hatası, yetersiz/etkin olmayan prosedürler ve alt süreçler nedeniyle yürütülen işlemlerde karşılaşılabilecek riskler belirlenmektedir. Denetlenen iş süreci, iş sürekliliğinin sağlanması amacıyla yapılan planlar, fiziksel güvenlik, sistemsel güvenlik, yasal düzenlemelere ve yazılı kurallara uygunluk, insan kaynağının yeterliliği ve bilgi güvenliği açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca iş süreçlerinde karşılaşılabilecek finansal riskler ile imaj/itibar riskleri de belirlenmektedir. Bu risklerin makul seviyeye indirilmesi için tasarlanan kontroller yeterlilik ve etkinlikleri açısından değerlendirilmekte, etkinliği artıracak ek kontroller önerilmektedir.

Yapılan denetimler sonrasında belirlenen önemli riskler ve önerilen kontroller üç ayda bir Yönetim Komitesi'ne sunulmakta, risklerin makul seviyeye indirilmesi için yapılan çalışmalar takip edilmektedir.

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer bir finansal aracın, zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında, gönüllü taraflar arasında gerçekleşecek bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa teşkilatlanmış bir piyasada işlem gören fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Banka, finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerlerini hâlihazırda mevcut piyasa bilgilerini ve uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak belirlemiştir. Ancak piyasa bilgilerini değerlendirip gerçeğe uygun değerleri tahmin edebilmek, yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Buna bağlı olarak burada sunulan tahminler Banka'nın cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerden farklı olabilir.

Aşağıdaki tablo, Banka'nın bilançosunda gerçeğe uygun değerleri ile sunulmayan finansal varlıkların ve yükümlülüklerin defter değerlerini ve gerçeğe uygun değerlerini özetlemektedir.

	Defter değeri		Gerçeğe uygun değer	
	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020
Finansal varlıklar(*)				
Bankalardan alacaklar	1.278.730.716	568.874.459	1.235.515.692	569.739.514
Verilen kredi ve avanslar	198.219.356	138.453.364	190.773.991	128.874.107
Finansal yükümlülükler(*)				
Tedavüldeki banknotlar	235.377.440	188.369.447	235.377.440	188.369.447
Bankalara borçlar	1.542.943.222	765.047.694	1.490.440.429	765.047.694
Diğer mevduatlar	339.900.964	141.621.661	339.900.964	141.621.661
Diğer alınan banka kredileri	6.012.486	13.007.785	6.012.486	13.007.785

(*) Yukarıda yer alan finansal varlık ve yükümlülükler seviye 2 olarak sınıflandırılmaktadır

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmini için kullanılan uygulanabilir yöntem ve varsayımlar aşağıdaki gibidir:

(i) Finansal varlıklar

İskonto edilmiş maliyet bedeliyle gösterilen nakit değerler ve bankalardaki alacakların kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olmaları sebebiyle gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilmektedir.

Verilen kredi ve avansların gerçeğe uygun değerleri, bilanço tarihi itibarıyla benzer finansal varlıklara uygulanan faiz oranları üzerinden gelecekteki nakit akışlarının indirgenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

(ii) Finansal yükümlülükler

Tedavüldeki banknotların gerçeğe uygun değeri, nominal değerlerini ifade etmektedir.

Bankalara borçlar, diğer alınan banka kredileri ve diğer mevduatlar gibi iskonto edilmiş maliyet değerinden muhasebeleştirilen finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle, taşınan değerlerinin gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilir.

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla Banka'nın bilançosunda yer alan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerinin, değerlendirme tekniklerinin seviyesine göre sunumunu özetlemektedir:

31 Aralık 2021	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	180.602.744	-	-	180.602.744
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	-	4.366.320	4.366.320
Toplam varlıklar	180.602.744	-	4.366.320	184.969.064
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler				
- Swap işlemleri – Riskten korunma muhasebesi dışı	-	38.699.394	-	38.699.394
Toplam yükümlülükler	-	38.699.394	-	38.699.394

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

31 Aralık 2020	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	154.680.527	-	-	154.680.527
- Swap işlemleri – Riskten korunma muhasabesi dışı	-	15.257.969	-	15.257.969
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	-	2.587.397	2.587.397
Toplam varlıklar	154.680.527	15.257.969	2.587.397	172.525.893
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler	-	-	-	-

- (*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- (**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirek olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- (***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Seviye 3 hareket tablosu

	2021	2020
Açılış bakiyesi, 1 Ocak	2.587.397	1.760.394
Gerçeğe uygun değer değişiklikleri	1.778.923	736.460
Yıl içinde iktisap edilenler	-	90.543
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık	4.366.320	2.587.397

i) Sermaye yönetimi

Banka'nın 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla öz sermaye kalemleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020
Ödenmiş sermaye	47.464	47.464
Birikmiş kâr	(74.691.722)	38.780.743
Yedekler	139.614.734	59.577.402
Öz sermaye toplamı	64.970.476	98.405.609

Banka'nın yıl içerisindeki öz sermaye hareketleri öz sermaye değişim tablolarında açıklanmıştır.

Banka'nın yıllık net yasal kârının dağıtımına ilişkin hususlar TCMB Kanunu ile belirlenmekte; ancak Banka'nın tutması gereken asgari sermaye miktarına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Öz sermayenin en önemli kaynağını ihtiyat akçeleri ve dağıtılmamış kârlar oluşturmaktadır.

Banka kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olması nedeniyle, kârını azami seviyeye çıkarmayı amaçlamamaktadır. Ancak normal operasyonlarından piyasa getirileri ile orantılı bir kâr elde etmeyi hedeflemektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Banka'nın sermaye yönetimindeki en önemli amacı TCMB Kanunu gereği görevlerini yerine getirmesi sırasında ortaya çıkan beklenmeyen zararları karşılayabilecek düzeyde yeterli öz sermaye bulundurmasıdır. Söz konusu beklenmeyen zararların Banka'nın destekleyici faaliyetlerinden, Banka'nın nihai likidite kaynağı olmasından veya TL'nin diğer yabancı paralar karşısında değer kazanması ile yabancı para rezervlerindeki zararlardan kaynaklanması muhtemeldir.

Banka, yeterli sermaye miktarını ve gerekli likiditeyi sağlamak amacıyla karşı tarafların kredi risklerini de dikkate alarak ve düşük risk içeren yatırım araçları kullanarak makul bir getiri kazanmayı hedeflemektedir. Bunlara ilave olarak Banka, stratejik varlık tahsisinde Banka'nın risk toleransını dikkate almakta ve sermayenin ve ulusal rezervlerin korunmasına önem vermektedir.

NOT 5 - ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR

Finansal tabloların UMS/UFRS'ye uygun olarak hazırlanması, yönetimin, politikaların uygulanması ve raporlanan varlık, yükümlülük, gelir ve gider tutarlarını etkileyen kararlar, tahminler ve varsayımlar yapmasını gerektirmektedir. Gerçekleşen sonuçlar bu tahminlerden farklılık gösterebilir. Tahminler ve tahminlerin temelini teşkil eden varsayımlar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Muhasebe tahminlerindeki güncellemeler, güncellenmenin yapıldığı dönemde ve bu güncellemelerden etkilenen müteakip dönemlerde kayıtlara alınır.

Finansal tablolarda kayıtlara alınan tutarlar üzerinde en çok etkisi olan muhasebe politikalarına uygulanan önemli kararlara ve tahminlere ilişkin bilgiler aşağıda belirtilen dipnotlarda açıklanmıştır:

Not 3 (f) , Not 3 (e) ve 8 – Verilen kredi ve avansların sınıflanması ve değer düşüklüğü

NOT 6 - BANKALARDAN ALACAKLAR

	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020
Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	377.360.486	99.343.998
Vadeli mevduatlar	119.986.810	56.346.024
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	119.230.982	190.701.956
Vadesiz mevduatlar	661.552.671	222.482.481
Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşüm işlemleri	599.767	-
Toplam	1.278.730.716	568.874.459

Geri satım vaadi ile alım işlemleri Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla verilen bankalardan alacakların kredi kalitesinin analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2021	1.aşama	2.aşama	3.aşama
1.aşama - düşük kredi riski	1.278.730.716	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	-	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	-
Toplam	1.278.730.716	-	-

31 Aralık 2020	1.aşama	2.aşama	3.aşama
1.aşama - düşük kredi riski	568.874.459	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	-	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	-
Toplam	568.874.459	-	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 – GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla, gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2021</u>		<u>31 Aralık 2020</u>	
	Maliyet	Defter değeri	Maliyet	Defter değeri
Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri ve hazine bonoları ve kira sertifikaları	69.590.605	74.109.108	86.434.362	89.499.890
Yabancı devlet tahvilleri	106.813.760	106.493.636	58.080.996	55.824.545
Uluslararası kuruluşlar tahvilleri(*)	-	-	6.709.778	9.356.092
Swap işlemleri	-	-	-	15.257.969
Toplam varlıklar	176.404.365	180.602.744	151.225.136	169.938.496

(*)Uluslararası kuruluşlar tahvilleri, Avrupa Yatırım Bankası (European Investment Bank), Uluslararası İslami Likidite Kuruluşu (IILM), İslam Kalkınma Bankası (IDB) ve Dünya Bankası (International Bank of Reconstruction and Development - IBRD) tarafından ihraç edilen kuponlu ve iskontolu menkul kıymetlerdir.

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla, gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler 38.699.394 TL tutarındaki riskten korunma muhasebesi dışındaki swap işlemlerinden oluşmaktadır (2020: Bulunmamaktadır).

NOT 8 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Şirketlere verilen kredi ve avanslar:		
Yabancı ülke kredileri	56.438	31.923
Yurt içi krediler	198.162.918	138.421.441
Toplam canlı krediler	198.219.356	138.453.364
Tahsili gecikmiş krediler	20.576.025	11.578.842
Toplam verilen kredi ve avanslar, brüt	218.795.381	150.032.206
Krediler değer düşüklüğü karşılığı	(20.576.025)	(11.578.842)
Net verilen kredi ve avanslar	198.219.356	138.453.364

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla verilen kredi ve avansların kredi kalitesinin analizi aşağıdaki gibidir:

	1.aşama	2.aşama	3.aşama
1.aşama - düşük kredi riski	198.162.918	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	117.595	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	20.514.868
Toplam	198.162.918	117.595	20.514.868
Beklenen zarar karşılığı	-	(61.157)	(20.514.868)
Net verilen kredi ve avanslar	198.162.918	56.438	-

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla verilen kredi ve avansların kredi kalitesinin analizi aşağıdaki gibidir:

	1.aşama	2.aşama	3.aşama
1.aşama - düşük kredi riski	138.421.441	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	66.516	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	11.544.249
Toplam	138.421.441	66.516	11.544.249
Beklenen zarar karşılığı	-	(34.593)	(11.544.249)
Net verilen kredi ve avanslar	138.421.441	31.923	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR (devamı)

Krediler değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
1 Ocak bakiyesi	11.578.841	9.321.895
Yıl içinde ayrılan/(iptal olan) karşılık (*)	8.997.184	2.256.947
31 Aralık bakiyesi	20.576.025	11.578.842

(*) Krediler değer düşüklüğü karşılığı, yabancı para değerlemesinden kaynaklanmaktadır.

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla Banka'nın yeniden yapılandırılan 56.438 TL (31 Aralık 2020: 31.923 TL) tutarında verilen kredi ve avansları bulunmaktadır. Yeniden yapılandırma anlaşmasına göre Banka, yukarıda bahsedilen yeniden yapılandırılmış kredinin 61.157 TL (4.712.512 ABD Doları) tutarındaki (31 Aralık 2020: 34.592 TL (4.712.512 ABD Doları)) faiz alacağından karşı tarafın yeniden yapılandırma anlaşmasındaki yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda tutarın tekrar tahakkuk ettirilmesi şartıyla vazgeçmiştir. 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla Banka söz konusu şartta bağlı alacağı için karşılık ayırmıştır.

NOT 9 - GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI DİĞER KAPSAMLI GELİRE YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar aşağıda belirtilmiştir:

	Hisse senetleri	Hizmet alanı	Hisse payı (%)		Tutar	
			31 Aralık 2021	31 Aralık 2020	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020
Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. (BKM) Bankamız Hissesi		Yurtiçi Takas ve Mutabakat Hizmeti	51,01	51,01	90.543	90.543
BIS		Bankacılık Düzenleme Hizmetleri	1,41	1,41	4.145.291	2.423.038
Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu		Likidite Yönetimi	13,33	13,33	129.775	73.405
SWIFT		Elektronik Fon Transfer Hizmetleri	0,007	0,007	711	411
Toplam					4.366.320	2.587.397

BIS'in hisselerinin her biri 5.000 SDR nominal değere sahip olup 1.250 SDR'si ödenmiştir. Hisse başına 3.750 SDR'lik tutarın BIS'in yönetim kurulu kararıyla 3 aylık ihbar süresi içerisinde geri çağırılma opsiyonu bulunmaktadır. 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla söz konusu yükümlülük, taahhütler ve şartta bağlı yükümlülükler altında bulunmaktadır (Not 28).

Banka'nın BIS'teki hisseleri gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmiştir. BIS'in 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla hesaplanan gerçeğe uygun değeri, Banka'nın BIS'in 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihli net varlıkları üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmış ve yıl sonundaki TL/SDR kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Söz konusu değerlendirme yöntemi, önceden BIS hisselerinin alım ve satım işlemlerindeki fiyatın belirlenmesinde kullanılan yöntemdir.

Banka, 3 Mart 2020 tarih ve 10857/20456 sayılı Banka Meclisi kararına istinaden, 30 Nisan 2020 tarihinde BKM'nin %51,01 oranındaki payını 90.543 TL ödeyerek iktisap etmiştir. BKM'nin finansal tablolara etkisi %1'in altında olduğu için konsolide finansal tablolar hazırlanmamıştır.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıkların hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Açılış bakiyesi, 1 Ocak	2.587.397	1.760.394
Gerçeğe uygun değer değişiklikleri	1.778.923	736.460
Yıl içinde iktisap edilenler	-	90.543
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık	4.366.320	2.587.397

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 10 - ALTIN REZERVİ

	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020
Külçe altın - Uluslararası standartta	499.485.010	319.703.047
Külçe ve sikke altın - Uluslararası standartta olmayan	2.150.901	1.264.079
Toplam	501.635.911	320.967.126

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla uluslararası standartta olan külçe altın tutarının içerisinde 107.066.424 TL tutarında yurt içi bankalar adına Banka nezdinde zorunlu karşılık olarak tutulan altın bulunmaktadır (31 Aralık 2020: 76.845.333 TL tutarında yurt içi bankalar adına tutulan altın bulunmaktadır).

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla uluslararası standartta olan külçe altın tutarının içerisinde 33.662.130 TL tutarında Hazine adına Banka nezdinde tutulan altın bulunmaktadır (31 Aralık 2020: 26.760.430 TL).

31 Aralık 2021	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
~ Altın	501.635.911	-	-	501.635.911
Toplam	501.635.911	-	-	501.635.911

31 Aralık 2020	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
~ Altın	320.967.126	-	-	320.967.126
Toplam	320.967.126	-	-	320.967.126

- (*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- (**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- (***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve binalar	Makina ve Ekipmanlar	Devam etmekte olan Yatırımlar	Toplam
31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	402.606	180.228	1.108.371	1.691.205
Alımlar	368.478	59.718	(151.033)	277.163
Transferler	-	-	-	-
Elden çıkarılanlar (net)	(26.505)	(809)	-	(27.314)
Dönem içi amortisman (Not 27)	(11.961)	(46.493)	-	(58.454)
Kapanış net defter değeri	732.618	192.644	957.338	1.882.600
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla				
Maliyet	916.632	456.095	957.338	2.330.065
Birikmiş amortismanlar	(184.014)	(263.451)	-	(447.465)
Net defter değeri	732.618	192.644	957.338	1.882.600
31 Aralık 2021 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	732.617	192.643	957.339	1.882.599
Alımlar	8.992	41.695	711.316	762.003
Transferler	-	-	-	-
Elden çıkarılanlar (net)	-	(461)	-	(461)
Dönem içi amortisman (Not 27)	(9.397)	(55.771)	-	(65.168)
Kapanış net defter değeri	732.212	178.106	1.668.655	2.578.973
31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla				
Maliyet	925.623	490.874	1.668.655	3.085.152
Birikmiş amortismanlar	(193.411)	(312.768)	-	(506.179)
Net defter değeri	732.212	178.106	1.668.655	2.578.973

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR

	Maliyet	Birikmiş itfa payları	Net defter değeri
1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	89.877	(51.490)	38.387
Alımlar/(dönem itfa gideri) (Not 27)	14.595	(35.719)	(21.124)
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bakiyesi	104.472	(87.209)	17.263
1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	104.472	(87.209)	17.263
Alımlar/(dönem itfa gideri) (Not 27)	15.569	(17.556)	(1.987)
31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla bakiyesi	120.041	(104.765)	15.276

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - DİĞER VARLIKLAR

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Swap işlem kur değişim teminatları	24.766.425	1.524.796
Banknot matbaası hammadde ve yarı mamüller	144.024	116.292
Elektronik fon transferi (EFT) komisyon gelir tahakkuku	71.342	38.676
Hazineden tahsil edilecek masraf ve komisyonlar(*)	63.720	62.262
Peşin ödenen giderler	24.598	113
Sair malzeme ve diğer depolar	16.421	11.097
Diğer	416.544	407.062
Toplam	25.503.074	2.160.298

(*) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek Hazine, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır. Banka ulusal para biriminde banknotlar basmaktadır. Basımı tamamlanmayan banknotlar ile ilgili giderler yarı mamül olarak ve banknot üretiminde kullanılan banknot kağıtları ise hammadde olarak kaydedilmektedir.

NOT 14 - TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
1 Ocak bakiyesi	188.369.447	153.362.376
Tedavüle giren banknotlar	102.731.430	70.309.456
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(55.723.437)	(35.129.389)
Zaman aşımına uğrayan banknotlar	-	(172.996)
31 Aralık bakiyesi	235.377.440	188.369.447

NOT 15 - BANKALARA BORÇLAR

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Zorunlu karşılıklar	688.491.133	319.134.612
Yabancı para	581.424.709	242.289.280
Altın	107.066.424	76.845.332
Bankaların cari hesapları	854.452.089	445.913.082
Toplam	1.542.943.222	765.047.694

Zorunlu karşılıklar, Türkiye’de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka’nın 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ’inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye’den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden hesaplanmakta ve yine aynı Tebliğ’de belirlenen oranlar kullanılmakta ve Banka’ya yatırılmaktadır. Banka, 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk Lirası zorunlu karşılıklara, 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren ise yabancı para zorunlu karşılıklara faiz ödemeye başlamıştır ancak 19 Eylül 2019 tarihinde yabancı para zorunlu karşılıklara verilen faiz ödemesi kaldırılmıştır. Bununla birlikte, 24 Ocak 2020 - 27 Kasım 2020 tarihleri arasında yabancı para zorunlu karşılıklar üzerinden komisyon alınmıştır. Komisyon alınması uygulaması 24 Aralık 2021 tarihli zorunlu karşılık yükümlülük döneminden itibaren tekrar başlamıştır.

<u>31 Aralık 2021</u>	<u>Seviye 1 (*)</u>	<u>Seviye 2 (**)</u>	<u>Seviye 3 (***)</u>	<u>Toplam</u>
-Altın	107.066.423	-	-	107.066.424
Toplam	107.066.423	-	-	107.066.424
<u>31 Aralık 2020</u>	<u>Seviye 1 (*)</u>	<u>Seviye 2 (**)</u>	<u>Seviye 3 (***)</u>	<u>Toplam</u>
-Altın	76.845.332	-	-	76.845.332
Toplam	76.845.332	-	-	76.845.332

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyattan bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 16 - DİĞER MEVDUATLAR

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Hazine ve kamu mevduatı (*)	336.153.674	138.854.422
İşçi Dövizleri Hesapları (**)	3.553.154	2.603.180
Kamu fonlarına ve finansman kuruluşlarına ait mevduatlar	194.136	164.059
Toplam	339.900.964	141.621.661

(*) Hazine'ye ait mevduat dahil olmak üzere kamu kuruluşları mevduatının ise 89.641.507 TL (31 Aralık 2020: 41.242.150 TL) tutarındaki kısmı faizli olup, geri kalan tutarı faizsiz mevduatlardan oluşmaktadır. Ayrıca, 31 Aralık 2021 itibarıyla Hazine'ye ait 33.662.130 TL karşılığı altın mevduatı bulunmaktadır (31 Aralık 2020: 26.760.430 TL).

(**) İşçi Dövizleri Hesapları vadesiz mevduatlardır.

İşçi Dövizleri Hesapları'nın para birimleri cinsinden dağılımı ile faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2021</u>		<u>31 Aralık 2020</u>	
	Faiz oranı (%)	TL	Faiz oranı (%)	TL
AVRO	-	3.362.322	-	2.476.465
ABD Doları	-	128.959	-	84.324
CHF	-	57.854	-	40.099
GBP	-	3.946	-	2.248
Diğer	-	73	-	44
Toplam		3.553.154		2.603.180

NOT 17 - ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR

Uluslararası kuruluşlara borçlar altında yer alan IMF'ye olan borçlar SDR cinsinden olup, 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçlarından kaynaklanmaktadır. Bunun dışında Afrika Kalkınma Bankası'ndan oluşmaktadır. 31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçları vadesi belirlenmemiş faizsiz borçlardır.

IMF'den alınan tüm borçlar, T.C. Hükümeti tarafından da imzalanan senetler ile garanti altına alınmıştır.

Türkiye'nin Uluslararası Para Fonu (IMF) üyeliğinden doğan mali ilişkiler çerçevesinde ülke kotası, 18 Şubat 2016 tarihi itibarıyla, 3.202.800.000 SDR tutarında artırılarak 4.658.600.000 SDR olmuştur.

NOT 18 - DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Bankalararası para piyasalarından borçlar	6.012.486	12.996.690
Açık piyasa işlemleri	-	11.095
Toplam	6.012.486	13.007.785

NOT 19 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
İleri valörlü yurt dışı transfer işlemleri	703.631	1.188.173
Gider tahakkukları	492.702	172.757
Ödenecek vergi ve stopajlar	271.082	475.400
İthalat ödeme emirleri	191.921	177.113
Ödenecek senet ve havaleler	473	1.037
Diğer	2.477.067	106.285
Toplam	4.136.876	2.120.765

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 – VERGİLER

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Ödenecek kurumlar vergisi	16.718.406	8.530.907
Peşin ödenen vergiler	(5.533.814)	(4.863.781)
Vergi yükümlülüğü – net	11.184.592	3.667.126

Kurumlar Vergisi

Banka, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Banka’nın cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi tutarı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

2021 yılında uygulanan vergi oranı %25’dir (2020: %22).

Aralık 2017 tarih ve 30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7061 sayılı Kanun’un 91’inci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen Geçici 10’uncu madde uyarınca; 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerinde elde edilecek kurum kazançları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye yükseltilmiştir. Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen geçici 13’üncü madde uyarınca %20 olan kurumlar vergisi oranı; 2021 yılı kurum kazançları için %25, 2022 yılı kurum kazançları için ise %23 oranında uygulanacaktır.

Kurumlar vergisi oranındaki değişiklik dışında, taşınmazların satışından doğan kazançlara uygulanan %75’lik istisna oranı %50’ye indirilmiş olup ilgili varlıkların yeniden değerlendirilmesi durumunda ortaya çıkan geçici farklar üzerinden hesaplanacak ertelenmiş vergiye uygulanacak vergi oranının, ilgili taşınmazın defter değerinin satış yolu ile geri kazanılması durumunda %5 yerine %10 olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Türkiye’de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2021 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibarıyla vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %25 (2020: %22). Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kârdan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan kârlardan düşülemez.

Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihlerinde sona eren yıllara ait gelir vergileri aşağıda özetlenmiştir:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
- Kurumlar vergisi	16.718.406	8.530.907
- Ertelenmiş vergi gideri/(geliri)	(34.086.442)	(4.339.826)
Vergi gideri/(geliri)	(17.368.036)	4.191.081

Ertelenmiş vergiler

Banka, vergiye esas yasal finansal tabloları ile UFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile UFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı %20’dir (2020: %20).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİLER (Devamı)

31 Aralık 2021 ve 2020 itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)'nin detayı aşağıdaki gibidir:

	Toplam geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	231.643	186.462	46.329	37.292
Maddi duran ve maddi olmayan varlıkların vergi tabanıyla taşınan değeri arasındaki fark	8.031	10.496	1.606	2.099
TL uzlaşmalı vadeli döviz hesabı	54.709	-	10.942	-
Kur taahhüdü	929.220	-	185.844	-
İleri valörlü döviz işlemleri	1.221.994	-	244.399	-
Swap işlemleri GUD farkları	52.897.005	-	10.579.401	-
Diğer	70.127	40.385	14.025	8.078
Toplam Varlıklar	55.412.729	237.344	11.082.546	47.469
Değerleme hesabı (*)	(53.610.920)	(69.351.880)	(10.722.185)	(13.870.376)
Finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkları	(3.963.597)	(2.316.886)	(198.180)	(115.845)
Toplam Yükümlülükler	(57.574.517)	(71.668.766)	(10.920.365)	(13.986.221)
Net Yükümlülük	(2.161.788)	(71.431.422)	162.181	(13.938.752)

(*) TCMB Kanunu'nun 23 Temmuz 2010 tarih ve 6009 sayılı Kanun ile değiştirilen 61. maddesi uyarınca Türk Lirası'nın yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle Banka'nın aktif ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler, Banka'nın yasal bilançosunda geçici bir hesap olan "Değerleme Hesabı" içerisinde takip edilmektedir. Söz konusu değerlendirme hesabı kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir veya gider olarak dikkate alınmamaktadır. Döviz ve efektif alım satım işlemlerinden kaynaklanan kur farkları gerçekleştikleri tarih itibarıyla gelir tablosu içerisinde yer almaktadır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dönem içerisindeki hareketi aşağıda özetlenmiştir:

	2021	2020
1 Ocak bakiyesi	13.938.752	11.180.208
Kâr veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi, net	(34.086.442)	(4.339.826)
Öz sermaye ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	19.985.509	7.098.370
31 Aralık bakiyesi	(162.181)	13.938.752

Vergi giderinin mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	%	2021	%	2020
Vergi öncesi kâr/(zarar)		(96.328.841)		26.323.183
Kurumlar vergisi oranı üzerinden hesaplanan teorik karşılık	25	(24.082.210)	22	5.791.100
Vergiye tabi olmayan gelir	1,9	(1.858.582)	(3,6)	(968.952)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	-	31.862	-	11.392
Vergi oranındaki değişimin etkisi	(8,8)	8.514.295	(2,5)	(651.449)
Diğer	-	26.599	-	8.990
Vergi gideri/(geliri)	18,0	(17.368.036)	15,9	4.191.081

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ıncı maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır.

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, 8.285 TL (tam) (31 Aralık 2020: 7.117 TL (tam) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Banka'nın, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. UMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), Banka'nın yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2021	31 Aralık 2020
İskonto oranı (%)	1,28	1,28
Emeklilik ihtimaline ilişkin kullanılan oran (%)	99	99

Banka'nın kıdem tazminatı yükümlülüğü kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren geçerli olan 8.285 TL (tam) (1 Temmuz 2020: 7.717 TL (tam) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bilançodaki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2021	2020
1 Ocak bakiyesi	186.463	209.545
Faiz ve hizmet maliyeti	47.054	35.103
Yıl içinde ödenen	(1.874)	(58.185)
31 Aralık bakiyesi	231.643	186.463

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - NET FAİZ GELİRİ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Faiz geliri:		
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklardan alınan faizler	75.132.137	27.144.798
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alınan faizler	18.872.822	8.084.161
Geri satım vaadi ile alım faiz gelirleri	36.526.179	9.799.613
Bankalardan alınan faizler	47.578	201.567
Verilen kredi ve avanslardan alınan faizler	1.052.379	959.840
Toplam	131.631.095	46.189.979
Faiz gideri:		
Hazine hesaplarına verilen faizler (**)	14.222.709	5.278.071
Bankalara ödenen faizler (*)	10.890.098	1.842.972
Bankalararası para piyasasına ödenen faizler	665.762	492.083
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklara ödenen faizler	126.416	32.273
IMF'ye ödenen faizler	20.863	13.635
Geri alım vaadi ile satım faiz gideri	20.321	10.196
Toplam	25.946.169	7.669.230
Net faiz geliri	105.684.926	38.520.749

(*) 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk Lirası cinsi zorunlu karşılıklara faiz ödenmeye başlanmıştır. Ayrıca 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren yabancı para zorunlu karşılıklara da faiz ödenmesine başlanmıştır ancak 19 Eylül 2019 tarihinde yabancı para zorunlu karşılıklara verilen faiz ödemesi kaldırılmıştır.

(**) 1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 13 Şubat 2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ile değişik 41. Maddesi Hazine'ye ait Banka nezdinde bulunan tevdiatın nemalandırılmasına ilişkin usul ve esasların Banka ile Hazine tarafından müştereken tespit olunacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede Hazine ile Banka arasında "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Nezdinde Tutulan T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na Ait Mevduat Hesaplarının Nemalandırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı protokol 12 Ekim 2011 tarihi itibarıyla imzalanmış ve Hazine'nin Banka nezdindeki hesaplarına faiz ödenmeye başlanmıştır.

NOT 23 - NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Ücret ve komisyon geliri:		
EFT komisyon geliri	763.550	515.059
Hazineden alınacak komisyon tahakkuk geliri (****)	616.441	570.256
Yabancı para zorunlu karşılık komisyon gelirleri (***)	197.343	3.095.960
Altın saklama ücreti	100.481	55.306
Bankalardan tahsil edilen vezne merkezleri işlemleri komisyonları	46.915	38.704
Döviz ve efektif piyasası işlemleri komisyonları	1.674	963
Diğer	31.892	27.684
Toplam	1.758.296	4.303.932
Ücret ve komisyon gideri:		
Yurt dışı banka hesapları	4.226	8.373
Diğer	94.593	66.753
Toplam	98.819	75.126
Net ücret ve komisyon geliri	1.659.477	4.228.806

(***) 24 Ocak 2020 - 27 Kasım 2020 tarihleri arasında yabancı para zorunlu karşılıklar üzerinden komisyon alınmıştır. Komisyon alınması uygulaması 24 Aralık 2021 tarihli zorunlu karşılık yükümlülük döneminden itibaren tekrar başlamıştır.

(****) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek Hazine, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - TEMETTÜ GELİRİ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklardan	48.635	-
Toplam	48.635	-

NOT 25 – GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLARDAN KÂR/ (ZARAR)

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Futures ve swap işlem (zararları)/ kârları	(1.497.109)	(37.305.897)
Kur Farkı Taahhüdünün GUD'u	(929.220)	-
Menkul kıymetler alım-satım zararları ve değer artışı / (azalışı)	(381.136)	(980.151)
TL uzlaşmalı vadeli döviz işlem zararları	(54.709)	-
Altın alım satım kâr/zararları	659.615	35.934.792
Toplam	(2.202.559)	(2.351.256)

NOT 26 - KUR FARKI KÂRI/(ZARARI), NET

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Kur farkı kârı/(zararı), net		
- evaluasyon kârı/(zararı), net(*)	(169.507.972)	(16.704.664)
- döviz alım satım kârı, net	(21.032.425)	6.882.770
Toplam	(190.540.397)	(9.821.894)

(*)31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla evaluasyon kârı/(zararı), dövizlerin yeniden değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş evaluasyon gelir/(giderlerini) içermektedir.

NOT 27 - DİĞER FAALİYET GİDERLERİ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Ücretler ve maaşlar	1.289.750	1.231.663
Yönetim giderleri	462.211	500.091
Sosyal güvenlik giderleri	148.202	128.121
Amortismanlar (Not 11 ve 12)	82.725	94.173
Diğer	13.663	56.103
Toplam	1.996.551	2.010.151

Banka tarafından 2021 yılında istihdam edilen ortalama personel sayısı 3.623'dür (2020: 3.499).

NOT 28 - TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Alınan teminatlar	444.530.853	309.721.048
BIS geri çağırma opsiyonu (Not 9)	545.082	318.456
Toplam	445.075.935	310.039.504

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla, Banka aleyhine açılmış ve halen devam etmekte olan davaların toplam tutarı 12.386 TL ve 210.474 (tam tutar) Avro'dan (31 Aralık 2020: 11.118 TL, 102.678 (tam tutar) Avro) oluşmaktadır. Söz konusu davalar için hukuk müşavirlerinin görüşleri çerçevesinde ilişikteki finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 29 - SERMAYE

31 Aralık 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla Banka'nın ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2021		31 Aralık 2020	
	TL	Pay %	TL	Pay %
Hazine	14	55	14	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	19	5	19
MERVAK İç ve Dış Ticaret A.Ş.	1	5	1	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Diğer	3	17	3	17
Ödenmiş sermaye	25	100	25	100
Sermaye düzeltmesi	47.439		47.439	
Toplam ödenmiş sermaye	47.464		47.464	

Sermaye, TCMB Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25 TL olup her biri 0,1 TL tutarında 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye T.C. Hükümeti'nin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine'ye, (B) sınıfı milli bankalara, (C) sınıfı milli bankalar dışında kalan bankalara ve bazı önceliklere sahip şirketlere ve (D) sınıf hisse senetleri de Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığına haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir. A sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine'ye ait olup, A sınıfı hisse senetleri sermayenin %51'inden aşağı düşemez.

Banka'nın yıllık safi kârının %6'sı hissedar ilk kâr hissesi olarak hissedarlara, kalan miktarın %5'i iki aylık maaş tutarını geçmemek şartıyla çalışanlara ve %10'u ihtiyat akçesine aktarılır. Hisse senetlerinin nominal tutarı üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi dağıtıldıktan sonra kalan tutar Hazine'ye aktarılır.

30 Mart 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Olağan Genel Kurul toplantısında alınan karar gereğince ilgili mevzuat çerçevesinde, 30,2 milyar TL kar dağıtımı yapılmış ve 2019 yılı karından ayrılan ihtiyat akçesinin tamamı olan 5,6 milyar TL'nin tamamının kara katılarak hissedarlara dağıtılmasına karar verilmiştir.

NOT 30 - GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YEDEKLER

Yasal mali tablolarda yer alan ihtiyat akçeleri dışındaki birikmiş kârlar TCMB Kanunu'na istinaden mensuplara, Hazine'ye ve diğer hissedarlara, aşağıda belirlenen ihtiyat akçelerine ilişkin sınırlamalara uygun olarak dağıtılabilir.

Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazine'ye transfer edilmektedir. Son yıl kârından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kâra katılarak dağıtılabilir.

Banka'nın diğer yedekleri 4.304.257 TL tutarında ihtiyat akçesi (31 Aralık 2020: 5.737.367 TL) tutarlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2021 tarihi için zamanasımına uğrayan banknot bulunmamaktadır (31 Aralık 2020: 172.996 TL).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2021 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 31 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Nakit	51.843.826	21.639.766
Bankalardan alacaklar (faiz gelir reeskontları hariç)	1.351.170.060	568.411.546
Toplam	1.403.013.886	590.051.312

NOT 32 - İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER

Ekteki finansal tablolar aşağıda sunulan ilişkili taraflarla olan bakiye ve işlemleri içermektedir.

(i) İlişkili taraf bakiyeleri

İlişkili taraf bakiyeleri, hissedarlara ve kamu kuruluşlarına ilişkin bakiyeleri ifade etmektedir.

	<u>31 Aralık 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Varlıklar:		
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar ⁽¹⁾	74.109.108	89.499.890
Bankalardan alacaklar ⁽²⁾	342.106.045	485.150.679
Yükümlülükler:		
Bankalara borçlar ⁽³⁾	760.547.186	344.708.690
Diğer mevduatlar ⁽⁴⁾	336.347.714	139.018.090

(1) Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvillerini ve kira sertifikalarını içermektedir.

(2) Banka'nın hissedarlarından, geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarını ve interbank döviz depoları bakiyelerini içermektedir.

(3) Hissedarlara ait zorunlu karşılık mevduatlarını içermektedir.

(4) Hazine ve kamu kuruluşu mevduatları ile Hazine altınlarını içermektedir.

(ii) İlişkili taraflarla gerçekleştirilmiş işlemler

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Üst düzey yöneticilere sağlanan ücret ve diğer faydalar	15.243	13.643
Faiz gelirleri ⁽¹⁾	6.744.235	4.252.289
Faiz giderleri ⁽²⁾	17.185.251	6.145.393
Ücret ve komisyon gelirleri ⁽³⁾	1.029.511	832.962
Ortaklara kâr dağıtımı	30.193.954	39.109.543
Hazine'ye aktarılan tutar	5.576.195	5.349.978
Memurlara ödenen temettü	13.449	24.290

(1) Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvili faiz gelirini içermektedir.

(2) Hissedarlara ait mevduatlara ödenen faiz giderlerini içermektedir.

(3) Banka'nın, hissedarlarından elde ettiği Elektronik Fon Transferi komisyonlarını ve Hazine ve Kamu kurumlarından alınan komisyon ve masrafları içermektedir.

NOT 33 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

3 Şubat 2022 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Olağanüstü Genel Kurul toplantısında kâr payı avansı ödenmesine karar verilmiş ve ilgili mevzuat çerçevesinde 45 milyar TL kâr payı avansı tutarı ve 2020 yılı kârından ayrılan ihtiyat akçesinin tamamı 4,3 milyar TL hissedarlara dağıtılmıştır.